

Natuurtoets

Bestemmingsplan nieuwbouwlocatie 'Liermolen-Molensloot'

Toetsing Wet natuurbescherming en NNN t.b.v.
een bestemmingsplan

projectnummer 0410064.00
definitief revisie 02
5 september 2017

Natuurtoets

Bestemmingsplan nieuwbouwlocatie 'Liermolen-Molensloot'

Toetsing Wet natuurbescherming en NNN t.b.v. een bestemmingsplan

projectnummer 0410064.00

definitief revisie 02
5 september 2017

Auteurs

J. Buijks
P.M. Zeinstra

Opdrachtgever

BPD ontwikkeling B.V. Hoofdkantoor - Regio Zuid-West
Postbus 75
2600 AB Delft

Antea Group is aangesloten bij het
Netwerk Groene Bureaus

De informatie in voorliggende rapportage is (deels) afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

datum vrijgave 2-2-18	beschrijving revisie 02 definitief	goedkeuring S. Hammink	vrijgave J. Officier

Inhoudsopgave

Blz.

Conclusies en advies	3
1 Inleiding	1
1.1 Aanleiding	1
1.2 Planvoornemen	2
1.3 Doel en onderzoeksvragen	4
1.4 Leeswijzer	4
2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming	5
2.1 Algemeen	5
2.2 Soortbescherming	5
2.3 Gebiedsbescherming	6
2.3.1 Natura 2000	6
2.3.2 Natuurnetwerk Nederland	7
3 Methodiek	8
3.1 Algemeen	8
3.2 Bureauonderzoek	8
3.3 Terreinbezoek	9
3.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	9
4 Resultaten	10
4.1 Gebiedsbeschrijving	10
4.2 Beschermden soorten	12
4.2.1 Resultaten bureauonderzoek	12
4.2.2 Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen	14
4.2.3 Samenvatting beschermden soorten	20
4.3 Beschermden gebieden	22
5 Toetsing	24
5.1 Effectbepaling plan	24
5.2 Toetsing effect op beschermden soorten	24
5.2.1 Vogels	24
5.2.2 Zoogdieren	27
5.2.3 Amfibieën	28
5.3 Effecten op beschermden gebieden	28
5.3.1 Effecten op Natura 2000-gebieden	28
5.3.2 Stikstofonderzoek	30
5.3.3 Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)	31
6 Bronnen	32

Natuurtoets

Bestemmingsplan nieuwbouwlocatie 'Liermolen-Molensloot'

projectnummer 0410064.00

5 september 2017 revisie 02

BPD ontwikkeling B.V. Hoofdkantoor - Regio Zuid-West

Bijlage

Bijlage I: Wettelijk kader

Bijlage II: Stikstofdepositieonderzoek

Conclusies en advies

De initiatiefnemer, BPD Ontwikkeling B.V., is voornemens om samen met de gemeente Westland 900 woningen op nieuwbouwlocatie 'Liermolen-Molensloot' De Lier te realiseren. Dit voornemen is in het huidige bestemmingsplan niet toegestaan. Om deze reden wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Het plan kan worden uitgevoerd als duidelijk is dat het plan niet in strijd is met de Wet natuurbescherming en het beleid van het Natuurnetwerk Nederland. Daarom is inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden binnen de invloedssfeer van het plangebied en de effecten hierop. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In dit hoofdstuk is het advies gegeven dat voortkomt uit de conclusies van de uitgevoerde Natuurtoets. Tevens is aangegeven of volgens de Nederlandse wetgeving vervolgstappen aan de orde zijn.

Conclusies: Beschermde gebieden

Binnen het plangebied is geen NNN-gebied aanwezig. Er is van directe aantasting van de NNN dan ook geen sprake. Ook heeft de planontwikkeling geen negatieve effecten op de wezenlijke natuurlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland buiten het plangebied. Er is daarom geen noodzaak voor een compensatieplan.

Het plangebied bevindt zich op een afstand van circa 4,5 kilometer van het Natura 2000-gebied 'Solleveld en Kapittelduinen'. Op basis van de aard en omvang van de voorgenomen ontwikkeling en de afstand tot het Natura 2000-gebied zijn effecten, als gevolg van een toename van de emissie van stikstof, nader onderzocht. In hoofdstuk 5 is dit nader onderbouwd. Effecten als gevolg van overige verstoringfactoren kunnen worden uitgesloten. Op basis van de analyse is verzekerd dat – uitgaande van de maximale planmogelijkheden – er geen significante effecten zullen optreden (c.q. dat er geen aantasting van de natuurlijke kenmerken van enig Natura 2000-gebied zal plaatsvinden). Daarmee staat de gebiedsbescherming binnen de Wet natuurbescherming de uitvoering van het plan niet in de weg.

Aanwezig binnen de invloedssfeer?	Ja [Natura 2000] /Nee [NNN]
Effecten?	Nee
Vereiste vervolgstappen aan de orde?	Nee
Is het plan uitvoerbaar in het kader van de gebiedsbescherming?	Ja

Conclusies: Beschermde soorten

Uit de bureaustudie in combinatie met het terreinbezoek is gebleken dat (leefgebied van) de volgende in het kader van de Wet natuurbescherming beschermde soorten aanwezig zijn en/of mogelijk verwacht worden in het plangebied:

- *Algemene broedvogels*
- *Jaarrond beschermde soorten*
- *Vleermuizen*

Daarnaast is een oude steenuilennestkast aanwezig binnen het plangebied Molensloot. Naar verwachting is de kast niet in gebruik. Geadviseerd wordt echter voorafgaand aan de vaststelling van het plan Molensloot de nestkast te inspecteren.

In Tabel 1 is aangegeven welke gevolgen de aanwezigheid van (het leefgebied van) deze soorten heeft voor het voorliggende plan. Aangegeven is of er sprake is van een overtreding van de Wet Natuurbescherming en onder welke voorwaarden het plan uitvoerbaar is.

Natuurtoets

Bestemmingsplan nieuwbouwlocatie 'Liermolen-Molensloot'
 projectnummer 0410064.00
 5 september 2017 revisie 02
 BPD ontwikkeling B.V. Hoofdkantoor - Regio Zuid-West

Tabel 1. Gevolgen per aanwezige soortgroep

Soort (groep)	Huismus en gierzwaluw	Steenuil	Broedvogels algemeen	Zoogdieren (vleermuizen)
Essentieel leefgebied in plangebied?	Ja, in woningen	Oude steenuilennest binnen plangebied Molensloot. Gebruik is onbekend maar wordt niet verwacht.	Mogelijk, in vegetatie en bebouwing (inclusief kassen)	Mogelijk; bebouwing en centrale watergang
Is er sprake van een overtreding?	Nee, aangezien de woningen behouden blijven	Mogelijk bij de ontwikkeling van Molensloot.	Nee, mits werken buiten broedseizoen	Nee, uitgaande van het feit dat woningen en de centrale watergang behouden blijven
Is een ontheffing noodzakelijk	Nee	Mogelijk voor de ontwikkeling Molensloot.	Nee, mits werken buiten broedseizoen	Nee, uitgaande van het feit dat woningen en de centrale watergang behouden blijven
Is het plan uitvoerbaar?	Ja	Liermolen: Ja. Molensloot: vooralsnog onbekend, kan bepaald worden na inspectie van het nest in de broedperiode.	Ja, indien gewerkt wordt buiten het broedseizoen (globaal half maart tot en met juli)	Ja

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer, BPD Ontwikkeling B.V., is voornemens samen met de gemeente Westland de nieuwbouwlocatie 'Liermolen-Molensloot' De Lier te ontwikkelen. Het gebied bestaat uit twee deelgebieden waar in totaal circa 900 woningen gerealiseerd worden. Ten behoeve van het voornemen dient het vigerende bestemmingsplan gewijzigd te worden.

Ruimtelijke plannen, zoals dergelijke bestemmingsplan, dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving. Er dient onderzocht te worden of het plan effect heeft op beschermde soorten of beschermde gebieden (Wet natuurbescherming; Wnb en Natuurnetwerk Nederland). Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In deze rapportage zijn de resultaten van de Natuurtoets beschreven en wordt antwoord gegeven of het plan uitvoerbaar is.

In Figuur 1.1 is de ligging van het plangebied weergegeven.

Figuur 1.1: Globale ligging van het plangebied. Bron: Globespotter.

1.2 Planvoornemen

De initiatiefnemer is voornemens circa 900 woningen te realiseren in De Lier (gemeente Westland) in provincie Zuid-Holland. De woningen worden verdeeld over twee deelgebieden: Liermolen (fase 1) met circa 350 woningen en Molensloot (fase 2) met circa 550 woningen. Zie ook figuur 1.2. De bestemmingsplannen krijgen een flexibel karakter. Beoogd wordt een globaal eindplan met directe bouwtitel op te stellen, waarbij de (wijk)ontsluitingen, hoofdstructuren water en groen worden vastgelegd en de zones waarbinnen appartementen mogelijk zijn waar nodig specifiek worden aangewezen.

Uitgangspunt van de ontwikkeling is dat bestaande woningen en bijbehorende erven worden ingepast. De centrale watergang van west naar oost blijft behouden. De kassen zullen verwijderd worden. Mogelijk worden de overige aanwezige watergangen gedempt, en vervangen door nieuwe watergangen en vaarten. De biotopen (bouwgrond en akkerland) op overige percelen zullen verwijderd worden. Naar verwachting wordt het bestemmingsplan Liermolen vastgesteld in 2017. Het bestemmingsplan Molensloot zal later vastgesteld worden. De plannen zullen vervolgens in de periode 2017-2027 gerealiseerd worden. Zie figuur 1.4 voor een impressie van het planvoornemen, inclusief de zichtbare uitsluiting van bestaande woningen en erven.

Langs de Blankervaart wordt in deelgebied Molensloot de Oostelijke Randweg aangelegd, die de verbinding vormt tussen de N223 en de N222 (Veilingroute; Aqua-Terra Nova, 2015). Voor deze weg doorloopt de gemeente een aparte bestemmingsplanprocedure. De oostelijke Randweg zal in deze natuurtoets daarom buiten beschouwing worden gelaten. Zie ook Figuur 1.3 voor de begrenzing van het plangebied.

Figuur 1.2. Ligging en begrenzing van de deelgebieden, met daarin tevens het tracé voor de oostelijke randweg.

Natuurtoets

Bestemmingsplan nieuwbouwlocatie 'Liermolen-Molensloot'

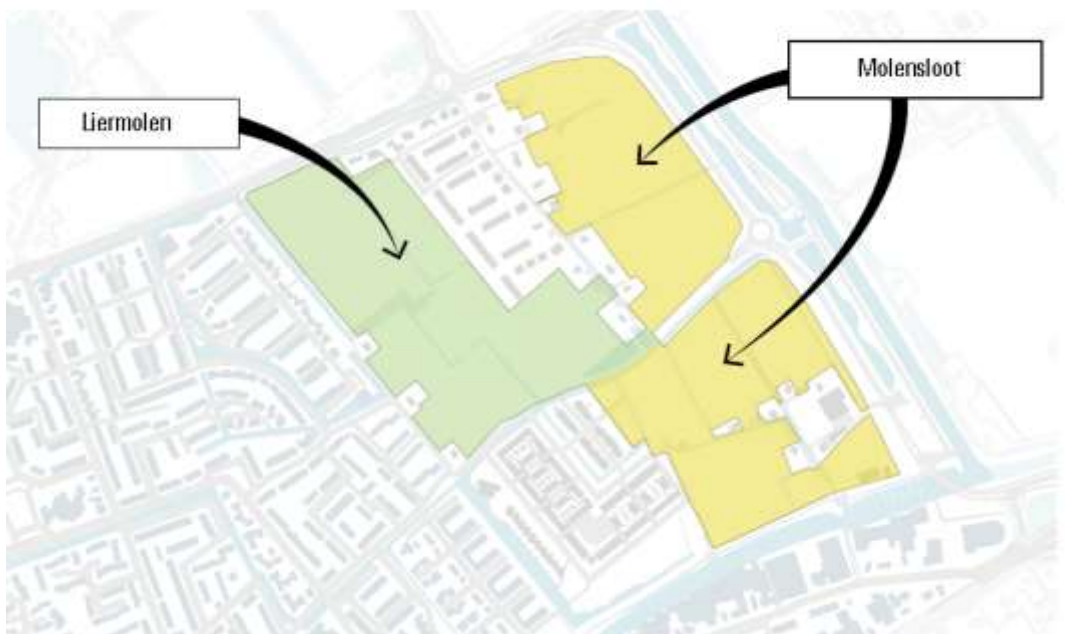
projectnummer 0410064.00

5 september 2017 revisie 02

BPD ontwikkeling B.V. Hoofdkantoor - Regio Zuid-West

Figuur 1.3. Globale begrenzing van het plangebied (rood omrand). Het gebied ten oosten van het plangebied tot aan de Blakervaart is reeds onderzocht in het kader van de oostelijke randweg (Aqua-Terra Nova, 2015) en valt buiten de voorgenomen ontwikkeling. Bron: Globespotter.

Figuur 1.4. Impressie planvoornemen, inclusief uitsluiting van bestaande woningen en erven.

1.3 Doel en onderzoeksvragen

Het doel van voorliggende Natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van het voorgenomen plan met de beschermde soorten en beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland; NNN) en het bepalen of het plan uitvoerbaar is.

De vragen of voor de uitvoering van het bestemmingsplan een vrijstelling geldt, dan wel een ontheffing of vergunning op grond van de Wet natuurbescherming nodig is en zo ja, of deze ontheffing of vergunning kan worden verleend, komt in beginsel pas aan de orde in een procedure op grond van de Wet natuurbescherming. Echter, deze vragen zijn ook relevant voor het bestemmingsplan omdat in deze Natuurtoets wordt beoordeeld of ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan het op voorhand in redelijkheid duidelijk is dat de Wet natuurbescherming niet de uitvoerbaarheid van het plan in de weg zal staan. Het bestemmingsplan kan pas worden vastgesteld nadat uit een Natuurtoets duidelijk is geworden of voor de activiteiten die volgen uit deze vaststelling de mogelijkheid bestaat tot het verkrijgen van een ontheffing of vergunning.

De volgende onderzoeksvragen zijn van toepassing

- Welke in het kader van de Wnb beschermde soorten (en/of vaste rust- en verblijfplaatsen) komen voor in het beïnvloedingsgebied van het plan? Vinden er als gevolg van de ontwikkeling die mogelijk gemaakt worden door het plan effecten plaats op deze soorten en worden daarbij verbodsbepalingen overtreden? Is het plan uitvoerbaar en zijn, zo nodig, aanvullende voorwaarden in het plan aan de orde?
- Komen in de beïnvloedingszone van het plangebied beschermde natuurgebieden voor? Zo ja, welke zijn dit en wat zijn de gevolgen hierop? Dienen vervolgstappen in de vorm van een compensatieplan opgesteld te worden of zijn andere vervolgstappen aan de orde?

Op bovenstaande vragen wordt in hoofdstuk 4 en 5 een antwoord gegeven (zie ook de leeswijzer).

1.4 Leeswijzer

De Natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- De Natuurtoets begint met de belangrijkste conclusies gedestilleerd uit de resultaten van voorliggende Natuurtoets;
- Hoofdstuk 1 geeft de aanleiding van de Natuurtoets en het planvoornemen;
- Hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het wettelijk kader;
- Hoofdstuk 3 geeft een toelichting op de methodiek van de Natuurtoets;
- Hoofdstuk 4 beschrijft het gebied en gaat in op de ecologische waarden en de beschermde soorten en gebieden in (de omgeving) van het plangebied;
- Hoofdstuk 5 toetst het plan aan de Wet natuurbescherming en het NNN.

2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

Dit hoofdstuk beschrijft het wettelijk kader van de soortenbescherming ([paragraaf 2.2](#)) en de gebiedsbescherming ([paragraaf 2.3](#)) relevant voor voorliggende Natuurtoets.

2.1 Algemeen

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden. In de voorliggende Natuurtoets wordt niet ingegaan op de bescherming van houtopstanden. Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuur netwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen) en niet via de natuurwetgeving.

2.2 Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving.

Tijdens een bijeenkomst van het Netwerk Groene Bureau d.d. 16 december 2016 is aangegeven dat drie provincies (Utrecht, Overijssel en Gelderland) de geldende "Aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten" (LNV, 2009) aanhouden en blijven hanteren in de Wet natuurbescherming. De verwachting is dat ook overige provincies deze beschermingsstatus aanhouden. De lijst wordt begin 2017 door de provincies geëvalueerd en waar nodig aangepast. Bij voorliggende toetsing is uitgegaan dat de lijst gehanteerd blijft en dat de nesten een jaarrond beschermde status houden. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1t/m4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal vogelsoorten, indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt (zie artikel 3.1 in tekstkader in de bijlage).

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod op om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding. Daarbij dient opgemerkt te worden dat een aantal vogelsoorten ook vallen onder artikel 3.5 en daarom niet verstoord mogen worden (zie ook tabel E in de bijlage).

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb, zie ook Bijlage tabel C en D van voorliggende rapportage. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren, opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies. Indien bij het voornemen gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaats vindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie. Zie de Bijlage voor een uitgebreide toelichting.

2.3 Gebiedsbescherming

2.3.1 Natura 2000

Natura 2000-gebieden zijn natuurgebieden van groot internationaal belang. Deze gebieden zijn aangewezen onder de Europese Habitat- en / of Vogelrichtlijn. Voor de gebieden en de daarbij aangewezen soorten en habitattypen zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Een activiteit mag niet leiden tot significant negatieve effecten op deze doelen of tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken. Indien op voorhand significante effecten niet uitgesloten kunnen worden dient een Passende beoordeling opgesteld te worden.

Natuurtoets

Bestemmingsplan nieuwbouwlocatie 'Liermolen-Molensloot'

projectnummer 0410064.00

5 september 2017 revisie 02

BPD ontwikkeling B.V. Hoofdkantoor - Regio Zuid-West

2.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is een stelsel van ecologisch hoogwaardige natuurgebieden; de Natura 2000-gebieden maken daar deel van uit. Naast de Natura 2000-gebieden bevat het NNN ook overige leefgebieden van soorten en – om isolatie te voorkomen - gebieden die een verbinding vormen tussen natuurgebieden. Het NNN is onderdeel van het actieve beleid om bedreigde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding te brengen. De natuurgebieden die behoren tot het NNN en hun functies worden planologisch beschermd, hier geldt het 'nee, tenzij'- principe. De planologische bescherming betekent in het kort dat geen nieuwe bestemmingen worden toegestaan die per saldo leiden tot een significante aantasting van de oppervlakte, de kwaliteit en de samenhang van het NNN. Hieraan wordt getoetst bij de verlening van een omgevingsvergunning op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

3 Methodiek

Dit hoofdstuk beschrijft de methodiek die gehanteerd wordt tijdens het bureauonderzoek ([paragraaf 3.2](#)) en gedurende het terreinbezoek ([paragraaf 3.3](#)) van voorliggende Natuurtoets. In [paragraaf 3.4](#) wordt aangeduid hoe deze gegevens leiden tot een conclusie.

3.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

1. Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het plan;
2. Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

3.2 Bureauonderzoek

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek wordt specifiek gekeken naar soorten uit de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), soorten van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (artikel 3.10). Voorgenoemde soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn bijlage IV-soorten, bijlage II Verdrag van Bern en bijlage I Verdrag van Bonn) en moeten worden getoetst op voorkomen en het projecteffect. Treden effecten op, of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er maatregelen nodig om deze effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Wnb.

'Andere' beschermde soorten die zijn opgenomen in provinciale vrijstellingen (zie tabel C en D in de bijlage) zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in de provincie dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt het voorliggende project. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten, wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied, wordt de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Hierbij wordt nagegaan of er in de periode 2012-2017 beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Daarnaast worden indien relevant ook regionale bronnen, atlassen, gebruikt (www.ravon.nl; www.vlindernet.nl; www.libellennet.nl, telmee.nl); Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied. In het kader van het bestemmingsplan Oostelijke Randweg heeft reeds een flora- en faunaonderzoek plaatsgevonden (Aqua-Terra Nova, 2015). Ook heeft in het gebied in het verleden vleermuisonderzoek plaatsgevonden (Moerman, 2008). Deze onderzoeken zijn ook geraadpleegd in het kader van het bureauonderzoek. Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie wordt een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen.

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EZ of provinciale digitale atlassen. Om inzicht te krijgen in de ligging van het plangebied t.o.v. van het

Natuurtoets

Bestemmingsplan nieuwbouwlocatie 'Liermolen-Molensloot'
projectnummer 0410064.00
5 september 2017 revisie 02
BPD ontwikkeling B.V. Hoofdkantoor - Regio Zuid-West

NNN is de interactieve kaart 'Ecologische Hoofdstructuur' gebruikt van de provincie Zuid-Holland. Tevens is gebruik gemaakt van de informatie die beschikbaar is op de website van met ministerie van EZ en de interactieve kaart 'Natura 2000 Network Viewer' van het European Environment Agency (EEA) voor de ligging van Natura 2000-gebieden.

3.3 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemd bureaustudie is middels een terreinbezoek bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. Naast directe waarnemingen kan dan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de verwachte aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna mogelijk niet kunnen worden waargenomen. Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten op de locatie. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Op 21 september 2016 is een terreinbezoek uitgevoerd door een deskundig ecooloog van Antea Group bij half bewolkt weer met een temperatuur van circa 21 C°.

3.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of het plan uitvoerbaar is, of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

4 Resultaten

In [paragraaf 4.1](#) wordt allereerst een gebiedsbeschrijving van het plangebied gegeven. Vervolgens wordt in [paragraaf 4.2](#) in gegaan op de resultaten van de in het gebied aanwezige of verwachte beschermde soorten (uiteenzetting van de resultaten van de bureaustudie en het terreinbezoek), waarna in [paragraaf 4.3](#) de ligging van gebieden beschermd in het kader van de Wet natuurbescherming en het NNN in de omgeving van het plangebied aangegeven wordt.

4.1 Gebiedsbeschrijving

Fase 1: Liermolen

Dit deel van het plangebied bestaat voornamelijk uit bouwgronden. Een deel van de bouwgronden lijkt, op basis van de vegetatie, al enige tijd braak te liggen (zie figuur 4.1 links). De vegetatie bestaat hier uit pioniersoorten zoals rode klaver, witte honingklaver, smalle weegbree, brandnetel en fluitenkruid. Dit zijn voornamelijk de percelen in het noordelijke gedeelte. Binnen de percelen zijn enkele zandhopen aanwezig. In het westelijke deel is tevens een voetbalveldje geplaatst (zie figuur 4.1 rechts). In het middelste deel van het plangebied werden ten tijde van het terreinbezoek graafwerkzaamheden uitgevoerd (zie figuur 4.2 links). Ten noordoosten van de kas is ruigte ontstaan met hoogteverschillen (zie figuur 4.2 rechts). De kas zelf is nog in gebruik en heeft een goed onderhouden karakter. Aan de westzijde van het plangebied zijn graslanden aanwezig met daarop drie woningen. Binnen het gebied lopen meerdere smalle en ondiepe watergangen (zie figuur 4.3 links). Ten zuiden van de kas loopt een brede watergang (zie figuur 4.3 rechts).

Fase 2: Molensloot-oost

Dit deel van het plangebied bestaat in de zuidwestelijke hoek voornamelijk uit weilanden (zie figuur 4.4). Aan de westzijde bevindt zich tevens een braakliggende perceel. In de zuidoostelijke hoek is een haven gelegen. Wat verder ten noorden hiervan zijn meerdere woningen en bedrijven gelegen. Dit gebied wordt halverwege gescheiden door een brede watergang. Ten noorden van de watergang bevindt zich eerst een recent ingezaaid grasland, ten noorden daarvan is ruigtevegetatie aanwezig (zie figuur 4.5 links). In het noordelijke deel van het plangebied is een weg aanwezig met daarlangs meerdere (bedrijfs)woningen (zie figuur 4.5 rechts). Ook in dit plangebied zijn meerdere watergangen aanwezig met verschillende karakters (zie figuur 4.6 en 4.4).

Figuur 4.1. Impressie braakliggende gronden 'Liermolen'.

Natuurtoets

Bestemmingsplan nieuwbouwlocatie 'Liermolen-Molensloot'
projectnummer 0410064.00
5 september 2017 revisie 02
BPD ontwikkeling B.V. Hoofdkantoor - Regio Zuid-West

Figuur 4.2. Impressie bouwgrond (links) en ruigte ten noorden van de kas (rechts).

Figuur 4.3. Impressie watergangen 'Liermolen'. Links: watergang langs de Veilingweg. Rechts: watergang ten zuiden van de kas.

Figuur 4.4. Impressie weilanden 'Molensloot-oost'.

Natuurtoets

Bestemmingsplan nieuwbouwlocatie 'Liermolen-Molensloot'
projectnummer 0410064.00
5 september 2017 revisie 02
BPD ontwikkeling B.V. Hoofdkantoor - Regio Zuid-West

Figuur 4.5. Impressies percelen noordelijk deel 'Molensloot-oost' (links) en de bestaande weg (rechts).

Figuur 4.6. Impressie watergangen 'Molensloot-oost'. Links: tussen weilanden en woning zuid. Rechts: zuidelijke rand plangebied.

4.2 Beschermde soorten

4.2.1 Resultaten bureauonderzoek

Uit de recente verspreidingsinformatie blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen (binnen een straal van 2,5 kilometer). Dit betreft de beschermde soorten genoemd in Habitatrichtlijn (bijlage IV onderdeel a en b) en de niet-vrijgestelde 'andere soorten' uit bijlage I (onderdeel a en b) van de Wet natuurbescherming. De soorten zijn weergegeven in Tabel 4.1 op de volgende bladzijde.

Tabel 4.1. Overzicht waargenomen beschermde soorten (JB, Jaarrond beschermd nestlocatie; Habitatrictlijn (HR), lijsten A en B behorende bij artikel 3.10) en vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest aangegeven met een 'X', in de directe omgeving van het plangebied (2,5 kilometer, NDFF, 2012-2017). Deze informatie is (deels) afkomstig uit de NDFF (19 april 2017) en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

Soortgroep	Soort	JB	HR	A/B
Vogels met een jaarrond beschermd nest*	Boomvalk	X		
	Buizerd	X		
	Gierzwaluw	X		
	Grote gele kwikstaart	X		
	Havik	X		
	Huismus	X		
	Kerkuil	X		
	Ooievaar	X		
	Ransuil	X		
	Roek	X		
	Slechtvalk	X		
	Sperwer	X		
	Steenuil	X		
	Zoogdieren	Verschillende vleermuizen**		X
Reptielen	Niet waargenomen			
Amfibieën	Niet waargenomen			
Vissen	Niet waargenomen			
Insecten - Dagvlinders	Niet waargenomen			
Insecten - Kevers	Niet waargenomen			
Insecten - Libellen	Niet waargenomen			
Planten	Niet waargenomen			

*Categorie 5: de afweging of er sprake is van een jaarrond beschermd uit categorie 5 wordt gemaakt bij de beschrijving van de resultaten van het terreinbezoek (paragraaf 4.2.2).

**Vleermuizen: gewone dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis

Uit het Flora- en faunaonderzoek van Aqua-Terra Nova (2015) blijkt dat ter hoogte van het tracé Oostelijke Randweg het voorkomen van jaarrond beschermde vogelnesten en verblijfplaatsen van vleermuizen niet uitgesloten kan worden. Aangegeven wordt dat overige beschermde soorten niet worden verwacht. Tijdens het vleermuisonderzoek (twee onderzoeksronden) zijn de laatvlieger en gewone dwergvleermuis in de omgeving van het plangebied waargenomen (Moerman, 2008).

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is vervolgens nagegaan of het plangebied een functie vervult voor (onder andere) deze soorten en of effecten aan de orde zijn. De bevindingen worden in paragraaf 4.2.2 uiteengezet.

4.2.2 Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen

Op basis van het bureauonderzoek en het terreinbezoek wordt per soortgroep ingegaan op de eventuele (kans op) aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied.

Op basis van het bureauonderzoek en het terreinbezoek door een ecooloog van Antea Group wordt per soortgroep ingegaan op de eventuele (kans op) aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied.

Vogels

Zoals eerder aangegeven is er een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waarbij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn de zogenoemde categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten (zie bijlage 1).

Tijdens het terreinbezoek zijn alleen algemeen in Nederland voorkomende broedvogels waargenomen zoals staartmees, gaai, zwarte kraai, graspieper, blauwe reiger en ekster. Tevens zijn enkele ganzensoorten waargenomen; grote Canadese gans, grauwe gans en de nijlgans. Uit de bureaustudie blijkt dat de boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, ransuil, roek, slechtvalk en sperwer in de afgelopen 5 jaar in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen. Ook de kerk- en steenuil zijn een enkele keer in de omgeving waargenomen (Bron NDFF). Tijdens het terreinbezoek is alleen de huismus waargenomen op een erf. Overige soorten met een jaarrond beschermd nest zijn niet waargenomen, de meldingen in de NDFF hebben voornamelijk betrekking op waarnemingen van incidenteel overtrekkende of pleisterende vogels. Het plangebied en omgeving is ongeschikt biotoop en broedgebied voor deze soorten en/of broeden veelal niet in dit deel van het land, dit geldt voor grote gele kwikstaart, havik, ransuil, roek, kerkuil, slechtvalk, steenuil en slechtvalk.

De huismus en gierzwaluw zijn soorten die voornamelijk in gebouwen broeden. De huismus broedt over het algemeen in stedelijk gebied in uiteenlopende holtes, meestal onder of rondom dakpannen (RVO, 2014a). De gierzwaluw nestelt in (hoge) bebouwing in donkere holtes in ventilatieschachten, spleten in muren, onder dakpannen en in kerktorens (RVO, 2014b). Kerkuilen broeden vooral in de hoge, donkere en tochtvrije delen van boerenschuren, kerken, kastelen en torens. Binnen het plangebied zijn meerdere woningen aanwezig. Meerdere huismussen zijn gehoord bij de woningen langs de Swaansdrift (westzijde 'Liermolen') (zie figuur 4.8). Het voorkomen van jaarrond beschermd nesten van de huismus in deze woningen kan niet worden uitgesloten. Ook de overige woningen binnen het plangebied bieden potentiële nestlocaties. De aanwezige kassen zijn ongeschikt als nestlocatie voor de huismus of gierzwaluw. De gierzwaluw is niet waargenomen. Omdat binnen het plangebied verschillende type woningen, allen met puntdaken, aanwezig zijn kan het voorkomen van jaarrond beschermd nesten van de gierzwaluw niet worden uitgesloten.

De overige soorten uit de bureaustudie maken hun nest voornamelijk in bomen. Binnen het bestemmingsplangebied, in de aanwezige tuinen, zijn enkele oudere bomen aanwezig. In een oude cypres-achtige in de tuin van de woning 'Swaansdrift 2A' zijn twee grotere nesten aangetroffen die mogelijk toebehoren aan een vogelsoort met een jaarrond beschermd nest (buizerd, sperwer, boomvalk zie figuur 4.7 links). Het gebruik van het nest is niet vastgesteld. Tevens is in de tuin van de woning 'Laan van Adrichem 7' een kunstmatig ooievaarsnest aangetroffen (zie figuur 4.7 rechts). Dit is niet in gebruik (bron NDFF). Nabij de woning 'Laan van Adrichem 7' (binnen het plangebied Molensloot) is in een van de schietwilgen naast de watergang een nestkast aanwezig die geschikt is voor de steenuil, de NDFF vermeld echter geen

Natuurtoets

Bestemmingsplan nieuwbouwlocatie 'Liermolen-Molensloot'
projectnummer 0410064.00
5 september 2017 revisie 02
BPD ontwikkeling B.V. Hoofdkantoor - Regio Zuid-West

waarnemingen van deze soort in de directe omgeving van het plangebied. De waarnemingen van de steenuil uit het NDFF zijn hoofdzakelijk afkomstig van locaties buiten de bebouwde kom, zoals nabij de landelijke woningen langs de 'Oostgaag' ten zuiden van De Lier (bron NDFF). Daarnaast is het plangebied op basis van de ingesloten ligging in bebouwd gebied (zuidwest woningbouw en noordoost kassencomplexen) in combinatie met de monotone graslanden waarbij ruige overhoekjes vrijwel ontbreken (slechts matig geschikt als foerageergebied) en het ontbreken van voldoende beschutting ongeschikt als leefgebied voor de steenuil. Het voorkomen van verblijfplaatsen van de steenuil binnen het plangebied wordt niet verwacht.

De vegetatie en bebouwing (inclusief de kassen) binnen het plangebied bieden tevens nestgelegenheden aan algemene broedvogels.

Figuur 4.7. Impressie mogelijk jaarrond beschermde vogelnesten. Links: in de tuin van woning 'Swaandrift 2A'. Rechts: kunstmatig ooievaarsnest. De locaties zijn weergegeven in figuur 5.8).

Natuurtoets

Bestemmingsplan nieuwbouwlocatie 'Liermolen-Molensloot'
projectnummer 0410064.00
5 september 2017 revisie 02
BPD ontwikkeling B.V. Hoofdkantoor - Regio Zuid-West

Figuur 4.8. Locaties mogelijk jaarrond beschermde nesten. Geel: huismus. Blauw: onbekend nest. Paars: kunstmatig ooievaarsnest. Oranje: (uilen)nestkast.

Natuurtoets

Bestemmingsplan nieuwbouwlocatie 'Liermolen-Molensloot'
projectnummer 0410064.00
5 september 2017 revisie 02
BPD ontwikkeling B.V. Hoofdkantoor - Regio Zuid-West

Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de bureaustudie blijkt dat in de omgeving van het plangebied de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger voorkomen. De gewone dwergvleermuis en de laatvlieger zijn in Nederland voornamelijk gebouwbewonende soorten. De ruige dwergvleermuis is, in Nederland, zowel een gebouw- als boombewonende soort. De rosse vleermuis is een boombewonende soort.

Gebouwen

Gebouwbewonende vleermuizen verblijven in gebouwen achter of in kleine ruimtes met geschikte klimatologische omstandigheden. In gebouwen vormen betimmeringen, kieren, gaten, nok- en kantpannen en open spouwmuren een geschikte verblijfplaats voor vleermuizen. Spouwmuurgaten, dakpannen en betimmeringen bieden gebouwbewonende vleermuizen toegang tot de gebouwen of de vleermuizen verblijven achter deze elementen. Ruimtes achter boeiborden en kantpannen worden gebruikt als zomer- en paarverblijfplaats door gebouwbewonende vleermuizen.

Binnen het plangebied zijn meerdere woningen aanwezig. Een groot aantal van de woningen heeft spouwmuurgaten die vleermuizen toegang bieden tot de spouwmuur (zie figuur 4.9). Het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen kan niet worden uitgesloten.

Figuur 4.9. Impressie woningen met spouwmuurgaten die vleermuizen toegang bieden tot de spouw (geschikte vaste rust- en verblijfplaats). Links: Swaandrift 4. Rechts: Swaandrift 2.

Bomen

Boombewonende vleermuizen verblijven in holtes en kieren van voornamelijk oudere bomen. De toegankelijke bomen binnen het plangebied zijn geïnspecteerd op de aanwezigheid van dergelijke voor vleermuisgeschikte holtes en kieren. Voor vleermuis geschikte holtes zijn niet aangetroffen. Bomen in tuinen van woningen zijn echter niet geïnspecteerd. Er zijn echter geen oude bomen waargenomen waarvan wordt verwacht dat deze voor vleermuisgeschikte holtes kunnen bevatten. Vaste rust- en verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen worden niet verwacht.

Vliegroutes

De bredere watergangen binnen het plangebied zoals de watergang te midden van het plangebied vormen potentiële vliegroutes. Binnen het plangebied zijn geen andere lijnvormige landschapselementen, zoals bomenrijen, aanwezig die een unieke verbinding vormen voor vleermuizen.

Natuurtoets

Bestemmingsplan nieuwbouwlocatie 'Liermolen-Molensloot'
projectnummer 0410064.00
5 september 2017 revisie 02
BPD ontwikkeling B.V. Hoofdkantoor - Regio Zuid-West

Foerageergebied

De open graslanden (weilanden en ruigten) en de brede watergangen vormen geschikt foerageergebied voor vleermuizen.

Overige zoogdieren

Overige zwaarder beschermde zoogdieren worden niet verwacht op basis van het ontbreken van waarnemingen, de stedelijke omgeving van het plangebied en het ontbreken van unieke biotopen.

Reptielen

Uit de bureaustudie blijkt dat geen waarnemingen bekend zijn van zwaarder beschermde reptielen in de omgeving van het plangebied. In dit deel van het land komen geen reptielen voor. Het plangebied bevindt zich tevens tussen bebouwing en glastuinbouw en heeft een verstoord karakter. Geschikte biotopen voor zwaarder beschermde reptielen ontbreken. Het voorkomen van zwaarder beschermde reptielen kan worden uitgesloten.

Amfibieën

Uit de bureaustudie blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen beschermde amfibieën voorkomen. Tijdens het terreinbezoek zijn tevens geen beschermde amfibieën aangetroffen. De aanwezige watergangen van het plangebied zijn bevestigd met een RAVON schepnet. Met de bemonstering zijn enkel kikkers van het groene-kikker-complex aangetroffen. Tevens zijn onder schuillocaties (zoals stenen en dergelijke) op het land meerdere individuen van de gewone pad aangetroffen.

Beschermde amfibieën komen voornamelijk voor in de omgeving van uniekere natuurlijke biotopen zoals heide, vennen en natuurlijke poelen. Binnen het plangebied ontbreken dergelijke biotopen waardoor het voorkomen van vrijwel alle beschermde amfibieën op voorhand kan worden uitgesloten. De rugstreeppad is een soort die ook in meer bewoonde gebieden voor kan komen.

Rugstreeppad

De rugstreeppad is een pionier soort en komt voornamelijk voor in gebieden met een hoge dynamiek zoals het geval is bij door mensen verstoorde (werk)terreinen. Daarbij geeft de soort de voorkeur aan tijdelijke ondiepe watertjes zoals in greppels of rijsporen (RVO, 2014d). De soort heeft een goed vergraafbare bodem nodig om zich in te graven tijdens de winterrust.

Tijdens het terreinbezoek zijn geen tijdelijke poelen aangetroffen. Ook op het deel waar reeds (grond)werkzaamheden bezig zijn, zijn geen tijdelijke poelen aanwezig. Het plangebied met de zanderige bodem binnen het werkterrein in combinatie met de verschillende typen watergangen in de omgeving biedt geschikt leefgebied. Het plangebied is echter gelegen in een omgeving van kassencomplexen. De meest nabijgelegen puntwaarneming (d.d. 22-05-2017) van de rugstreeppad bevindt zich ter hoogte van Honselersdijk op een afstand van circa 3 kilometer van het plangebied (zie figuur 4.10). Omdat tijdelijke poelen ontbreken in combinatie met de, voor de rugstreeppad, geïsoleerde ligging van het plangebied kan het voorkomen van de rugstreeppad uitgesloten worden.

Natuurtoets

Bestemmingsplan nieuwbouwalocatie 'Liermolen-Molensloot'
projectnummer 0410064.00
5 september 2017 revisie 02
BPD ontwikkeling B.V. Hoofdkantoor - Regio Zuid-West

Figuur 4.10. Waarneming van de rugstreep uit de NDFF (groene stip) t.o.v. het plangebied (witte stip). De waarneming is gedaan op 22 mei 2017. Bron: NDFF, geraadpleegd op 30 augustus 2017.

Vissen

Uit de bureaustudie blijkt dat geen waarnemingen bekend zijn van zwaarder beschermde vissen in de omgeving van het plangebied. De aanwezige watergangen zijn bevestigd met een RAVON schepnet. Tijdens de bemonstering zijn geen zwaarder beschermde vissoorten aangetroffen. Wel zijn kaper, bierpje en drie- en tiendoornige stekelbaarzen aangetroffen. Het voorkomen van zwaarder beschermde vissen kan worden uitgesloten.

Vlinders, Libellen en overige soortgroepen

Uit de bureaustudie blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen waarnemingen bekend zijn van zwaarder beschermde vlinder- en libellensoorten of overige soorten. Deze of andere vlinders, libellen en overige soortgroepen zijn tijdens het terreinbezoek niet aangetroffen.

Zwaarder beschermde vlinders, libellen en overige soortgroepen zijn veelal biotoop kritische soorten. Deze soorten zijn te verwachten in de omgeving van unieke biotopen zoals bijvoorbeeld heide en vennen. Binnen het plangebied is geen sprake van unieke biotopen. Het voorkomen van zwaarder beschermde vlinders, libellen en overige soortgroepen kan worden uitgesloten.

Flora

Uit de bureaustudie blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen waarnemingen bekend zijn van zwaarder beschermde plantensoorten. Het plangebied bestaat voornamelijk uit (intensief beheerde) weilanden en (braakliggende) bouwgronden. Deze gronden bieden geen

Natuurtoets

Bestemmingsplan nieuwbouwlocatie 'Liermolen-Molensloot'
projectnummer 0410064.00
5 september 2017 revisie 02
BPD ontwikkeling B.V. Hoofdkantoor - Regio Zuid-West

unieke standplaatsfactoren waar zwaarder beschermde planten vaak aan gebonden zijn. Het voorkomen van zwaarder beschermde planten kan niet worden uitgesloten.

4.2.3 Samenvatting beschermde soorten

Uit het terreinbezoek is gebleken dat de soorten weergegeven in Tabel 4.2 en die een beschermde status hebben in de Wet natuurbescherming mogelijk voor kunnen komen in het plangebied. In hoofdstuk 5 wordt nader op deze soorten in gegaan.

Tabel 4.2: Mogelijk aanwezige beschermde soorten in het plangebied.

Soortgroep	Soort	Beschermings-regime	Aanwezigheid	Toelichting
Vogels	Huismus	Artikel 3.1	Ja	Mogelijke jaarrond beschermde nesten in woningen (met name Swaandrift 4 en 2A).
	Gierzwaluw	Artikel 3.1	Mogelijk	Woningen binnen plangebied bieden geschikte nestlocaties.
	Overige soorten met jaarrond beschermd nest	Artikel 3.1 // Artikel 3.5	Nog onduidelijk	Grote nesten aangetroffen in boom bij woning Swaandrift 2A. Kunstmatig ooievaarsnest en (uilen)nestkast nabij woning Laan van Adrichem 7.
	Steenuil	Artikel 3.5	Niet verwacht	Binnen het plangebied Molensloot nabij Laan van Adrichem 7 bevindt zich een oude steenuilennestkast. Omgeving is echter niet geschikt als leefgebied.
	Algemene broedvogels	Artikel 3.1 // Artikel 3.5	Mogelijk	Vegetatie binnen het plangebied vormt geschikte nestgelegenheid.
Vleermuizen	Gebouwbewonende soorten	Artikel 3.5	Mogelijk	Woningen binnen plangebied bieden geschikte rust- en verblijfplaatsen. Brede watergangen vormen potentiële vliegroutes. Gras- en ruigtevelden en watergangen vormen geschikt foerageergebied.

4.3 Beschermde gebieden

Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied bevindt zich niet binnen de grenzen van het NNN. Het meest nabijgelegen gebied aangewezen als NNN bevindt zich op een afstand van circa 610 meter ten noordoosten van het plangebied. Dit gebied is aangewezen als 'bestaande en nieuwe natuur'. Het Zwethkanaal ten noorden van het plangebied is aangewezen als ecologische verbindingszone (EVZ) (zie figuur 4.11).

Figuur 4.11. Globale ligging plangebied (rood omrand) t.o.v. ligging NNN. Groen: bestaande en nieuwe natuur, Paars: ecologische verbindingszone Bron: interactieve kaart Ecologische Hoofdstructuur 2016, Provincie Zuid-Holland.

Natura 2000

Het plangebied is niet binnen de grenzen van een Natura 2000-gebied gelegen. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied is "Solleveld en Kapittelduinen". Dit Natura 2000-gebied bevindt zich op een afstand van circa 4,5 kilometer ten westen van het plangebied. Dit gebied is aangewezen onder de Habitatrichtlijn (zie figuur 4.12).

Natuurtoets

Bestemmingsplan nieuwbouwlocatie 'Liermolen-Molensloot'

projectnummer 0410064.00

5 september 2017 revisie 02

BPD ontwikkeling B.V. Hoofdkantoor - Regio Zuid-West

Figuur 4.12. Globale ligging plangebied (rood omrand) t.o.v. Natura 2000-gebieden met voor stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten. Bron: AERIUS Calculator versie 2015.1.

5 Toetsing

In [paragraaf 5.1](#) is de effectbepaling van het plan gegeven. In [paragraaf 5.2](#) worden de werkzaamheden getoetst aan de soortenbescherming (Wnb). In [paragraaf 5.3](#) wordt het plan getoetst aan het beschermingsregime van het NNN-gebied en de Wet natuurbescherming (Wnb).

5.1 Effectbepaling plan

Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling worden naar verwachting de bestaande woningen ingepast. De kassen zullen verwijderd worden. Mogelijk worden de aanwezige watergangen gedempt. Uitgangspunt is dat de centraal gelegen watergang behouden blijft. De biotopen (bouwgrond en akkerland) op overige percelen zullen verwijderd worden.

5.2 Toetsing effect op beschermde soorten

Uit het terreinbezoek is gebleken dat het plangebied een potentieel geschikt biotoop biedt voor vogels en vleermuizen (zie ook Tabel 4.2). Om deze reden is er enkel op deze soortgroepen een potentieel effect aan de orde. De onderstaande effectbeoordeling richt zich alleen op deze soort(groep)en. Overige beschermde soorten zijn uitgesloten en ondervinden geen effect van het voornemen. De rugstreepad kan zich tijdens of na de werkzaamheden in het plangebied vestigen. Hieronder wordt daarom eveneens nader ingegaan op de rugstreepad.

5.2.1 Vogels

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming (artikel 3.1 en 3.5). Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door de werkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli¹) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze (en wanneer de soorten uit artikel 3.5 kunnen uitwijken naar alternatief leefgebied) zijn geen belemmeringen vanuit de Wet Natuurbescherming aan de orde.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het plangebied (waar de werkzaamheden plaatsvinden) vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Dit houdt in dat de aanwezige vegetatie voor aanvang van het broedseizoen verwijderd dient te worden. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een erkend ecoloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied dan worden locatiespecifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot nadat het nest niet meer in gebruik is.

Jaarrond beschermde nesten

Er is een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en bij verwijdering van de broedplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn de zogenoemde categorie 1-4-vogelsoorten. Binnen het plangebied zijn mogelijk meerdere jaarrond

---

¹ Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

Natuurtoets

Bestemmingsplan nieuwbouwlocatie 'Liermolen-Molensloot'
projectnummer 0410064.00
5 september 2017 revisie 02
BPD ontwikkeling B.V. Hoofdkantoor - Regio Zuid-West

beschermde vogelnesten aanwezig; huismus, gierzwaluw en overige vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest.

Huisumus

Uitgangspunt is dat de bestaande woningen binnen het plangebied behouden blijven. Er zal daarom geen sprake zijn van vernietiging van (mogelijk aanwezige) jaarrond beschermde nesten van huismussen. Een belangrijk onderdeel van de functionaliteit van huismusnesten is het bijbehorende foerageergebied. Het foerageergebied van huismussen bestaat voornamelijk uit dichte stuiken en heggen. Deze zijn aanwezig bij de woningen aan de Swaandrift. Uitgangspunt is dat ook deze structuren blijven behouden als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling. De rest van het plangebied (weilanden en braak liggende bouwgronden) biedt geen optimaal foerageergebied voor de huismus. De voorgenomen ontwikkeling behelst de realisatie van een woonwijk. Deze ontwikkeling heeft naar verwachting enkel een positief effect op het foerageergebied van de huismus. Tuinen bieden over het algemeen een hoger voedselaanbod dan de huidige biotopen. Indien geen sprake is van de sloop van woningen kunnen effecten op (de functionaliteit van) jaarrond beschermde huismusnesten uitgesloten worden.

Gierzwaluw

De woningen binnen het plangebied bieden geschikte nestlocaties voor gierzwaluwen. Uitgangspunt is dat de bestaande woningen binnen het plangebied behouden blijven. Er zal geen sprake zijn van verlies aan jaarrond beschermde gierzwaluwnesten. De gierzwaluw foerageert hoog in de lucht. In het kader van de voorgenomen ontwikkeling is dan ook geen sprake van aantasting van het foerageergebied van de soort. Voor de functionaliteit van gierzwaluwnesten is het van belang dat vrije toegang tot de nestlocatie behouden blijft. Omdat tuinen van bestaande woningen behouden blijven zal geen sprake zijn van een aantasting van de functionaliteit van potentiële nestlocaties. Indien geen sprake is van de sloop van woningen kunnen effecten op (de functionaliteit van) jaarrond beschermde nesten van de gierzwaluw uitgesloten worden.

Indien bebouwing gesloopt gaat worden dient nader onderzoek uitgevoerd te worden. De nesten van de huismus en gierzwaluw zijn beide jaarrond beschermd. Om vast te kunnen stellen of er in gebouwen nesten aanwezig zijn dient nader onderzoek plaats te vinden conform de soortenstandaarden van beide soorten (RVO, 2014a en 2014b). Dit onderzoek dient plaats te vinden in maart-juni/juli.

Steenuil

Nabij de woning Laan van Adrichem 7 bevindt zich een oude steenuilennestkast. Aangezien in de tuin van deze woning ook een kunstmatig ooievaarsnest aanwezig is, is de nestkast naar verwachting door de bewoner van de woning geplaatst. Op basis van de omgeving wordt echter niet verwacht dat de kast functioneel is. De nestkast bevindt zich op een afstand van circa 400 meter van het plangebied 'Liermolen'. Op deze afstand kunnen effecten op de steenuil als gevolg van de ontwikkeling van Liermolen op voorhand uitgesloten worden. Aangezien niet verwacht wordt dat de nestkast in gebruik is kunnen ook effecten als gevolg van de ontwikkeling van Molensloot uitgesloten worden. Geadviseerd wordt echter om voorafgaand aan de vaststelling van Molensloot het gebruik van het nest in het voorjaar (half februari- half april) van 2018 te controleren. Conform de soortenstandaard kan de afwezigheid van een broedgeval worden aangetoond middels drie bezoeken in bovengenoemde periode.

Indien, onverwacht, blijkt dat het nest in gebruik is dient een ontheffing Wet natuurbescherming aangevraagd te worden. Vooralsnog is onduidelijk of de ontheffing verleend kan worden.

Natuurtoets

Bestemmingsplan nieuwbouwlocatie 'Liermolen-Molensloot'
projectnummer 0410064.00
5 september 2017 revisie 02
BPD ontwikkeling B.V. Hoofdkantoor - Regio Zuid-West

Overige vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten

Binnen het plangebied zijn drie nestlocaties aanwezig die mogelijk toebehoren aan een vogelsoort met een jaarrond beschermd nest (buizerd, sperwer, boomvalk). Uitgangspunt is dat deze nestlocaties behouden aangezien ze allemaal op particulieren erven bevinden die ongewijzigd blijven, effecten op deze nesten worden dan ook uitgesloten.

Categorie 5-soorten

Naast soorten met jaarrond beschermde nesten zijn er categorie-5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste is in het plangebied niet van toepassing. Er zijn geen categorie-5-soorten te verwachten die zeldzaam zijn in de directe omgeving of onvoldoende nestgelegenheid hebben in de directe omgeving.

5.2.2 Zoogdieren

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5)

Vleermuizen

Alle vleermuissoorten (inclusief hun verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentiële foerageergebieden) staan vermeld op Bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. In het kader van de Wet natuurbescherming is daarom een aantal verbodsbepalingen ten aanzien van onder andere vleermuizen neergelegd die in principe niet overtreden mag worden door onder andere een ruimtelijke ontwikkeling.

Meerdere woningen binnen het plangebied bieden geschikte vaste rust- en verblijfplaatsen voor vleermuizen. Uitgangspunt is dat de woningen binnen het plangebied behouden blijven. Er is dan geen sprake van vernietiging van verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen. Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling zal sprake zijn van een toename van verlichting binnen het plangebied. De verlichting op de woningen zal echter beperkt blijven om overlast voor de bestaande bewoners te voorkomen. Indien geen sprake is van de sloop van woningen kunnen effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwvleermuizen uitgesloten worden.

Het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen wordt niet verwacht. In het kader van de voorgenomen ontwikkeling is slechts beperkt sprake van de kap van bomen. De bomen die mogelijk gekapt worden bieden geen geschikte verblijfplaatsen aan vleermuizen. Indien bomen in de tuinen van de bestaande woningen worden gekapt in het kader van het plan moeten de bomen nader geïnspecteerd worden op de geschiktheid als verblijfplaats voor vleermuizen. Het uitgangspunt voor de voorgenomen ontwikkeling is echter om de bestaande woningen en tuinen te behouden. Effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen kan worden uitgesloten.

Mogelijk dient het plangebied als foerageergebied voor vleermuizen. In de directe omgeving van het plangebied is echter voldoende kwalitatief beter of gelijkwaardig foerageergebied aanwezig. Tevens biedt een woonwijk met tuinen als gevolg van een groter voedselaanbod en betere oriëntatiepunten beter foerageergebied voor vleermuizen. Negatieve effecten op essentieel foerageergebied kunnen uitgesloten worden. Verlies van niet essentieel foerageergebied is geen overtreding van een verbodsbepaling uit de Wet natuurbescherming en is niet ontheffingsplichtig.

De watergangen binnen het plangebied vormen mogelijk vliegroutes voor vleermuizen. Er is voornamelijk sprake van relatief smalle watergangen (sloten) binnen het plangebied. Deze vormen geen unieke verbinding. Uitgesloten kan worden dat deze watergangen een essentiële vliegroute vormen. Eén watergang binnen het plangebied, de watergang midden in het gebied, vormt echter in potentie een belangrijke vliegroute. Deze watergang verbindt de bestaande woonwijk met onder andere de Blakervaart. Naar verwacht blijft deze watergang behouden. Om effecten te voorkomen dient verlichting op deze watergang geminimaliseerd te worden. Dit kan worden bereikt door middel van gerichte (speciale) armaturen strooilicht op de watergang te

minimaliseren. Effecten op essentiële vliegroutes kunnen uitgesloten worden. Verlies van een niet essentiële vliegroute is geen overtreding van een verbodsbepaling uit de Wet natuurbescherming en is niet ontheffingsplichtig.

Indien echter sprake is van het dempen van de centrale watergang zal onderzoek nodig zijn naar het gebruik van de watergang door vleermuizen als vliegroute. Het behoud van de centrale watergang dient te worden geborgd in het bestemmingsplan. Dient nader onderzoek plaats te vinden, dan dient dit verspreid over het seizoen (mei/juni 2017 - september/oktober 2017) plaats te vinden en dient het conform het meest recente vleermuisprotocol (2017) uitgevoerd te worden.

Overige zwaar beschermde zoogdieren

Er zijn geen zwaarder beschermde zoogdieren in het plangebied aangetroffen en worden tevens niet verwacht. Het plangebied herbergt geen optimaal leefgebied voor deze soorten. Effecten zijn dan ook uitgesloten.

5.2.3 Amfibieën

Rugstreepad

Het voorkomen van zwaarder beschermde amfibieën binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

Zoals genoemd is de rugstreepad een pionier soort en die voornamelijk voorkomt in gebieden met een hoge dynamiek zoals het geval is bij door mensen verstoorde (werk)terreinen. Daarbij geeft de soort de voorkeur aan tijdelijke ondiepe watertjes zoals in greppels of rijsporen. Gezien de grotere afstand tot aan het plangebied in combinatie met de barrière werking van de tussenliggende bebouwing wordt de rugstreepad niet verwacht tijdens de realisatiefase.

Echter aangezien de soort in 2017 op kortere afstand (3 kilometer) tot het plangebied is waargenomen in vergelijking met in 2016 (7 kilometer) wordt geadviseerd om uit voorzorg het projectgebied tijdens de werkzaamheden ontoegankelijk te maken voor de rugstreepad. Om negatieve effecten op de rugstreepad te mitigeren worden de volgende maatregelen aanbevolen (RVO, 2014d):

- tijdens de realisatiefase dient het ontstaan van ondiepe poelen (in greppels en rijsporen) te worden voorkomen;
- eventueel kan het werkterrein worden afgeschermd met amfibieënscherm.

Effecten op zwaarder beschermde amfibieën kunnen worden uitgesloten.

5.3 Effecten op beschermde gebieden

5.3.1 Effecten op Natura 2000-gebieden

Uit de bureaustudie blijkt dat op een afstand van circa 4,5 kilometer het Natura 2000-gebied 'Solleveld en Kapittelduinen' is gelegen. Op basis van de afstand van het Natura 2000-gebied tot het plangebied, in combinatie met de aard van het plan kunnen veel van de verstoringfactoren (zoals verstoring door geluid, licht en trillingen) op voorhand worden uitgesloten. Zowel in de aanleg- als in de gebruiksfase is sprake van verstoring door geluid, licht en trillingen. Het effect van geluid, licht en trillingen reikt niet zo ver. Op enkele honderden meters van het plangebied is

Natuurtoets

Bestemmingsplan nieuwbouwlocatie 'Liermolen-Molensloot'
projectnummer 0410064.00
5 september 2017 revisie 02
BPD ontwikkeling B.V. Hoofdkantoor - Regio Zuid-West

een verstorend effect uitgesloten. Alleen heien heeft een groter invloedsgebied (tot enkele kilometers).

Activiteiten kunnen als gevolg van de uitstoot van stikstof echter ook op grotere afstand leiden tot negatieve effecten op Natura 2000-gebieden. Stikstof heeft een vermestende en verzurende werking en kan zo leiden tot negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen voor zowel stikstofgevoelige habitattypen als leefgebieden van soorten.

Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling is sprake van een toename in bebouwing met als gevolg een toename in verkeersaantrekkende werking van het plangebied. Zowel bebouwing als verkeer leiden tot de emissie van stikstof. Effecten als gevolg van een toename in de emissie van stikstof kunnen niet op voorhand uitgesloten worden. Daarom is een stikstofdepositieonderzoek uitgevoerd (zie paragraaf 5.3.2).

5.3.2 Stikstofonderzoek

AERIUS-berekeningen (PAS)

Voor het project is de bijdrage aan de stikstofdepositie in de omliggende Natura 2000-gebieden berekend met het rekenprogramma AERIUS Calculator. AERIUS Calculator wordt in de Regeling PAS voor het vergunningstraject voorgeschreven als rekeninstrument².

De uitgangspunten, toelichting op de berekening en de rekenresultaten zijn opgenomen in bijlage 2.

Resultaten

Uit de rekenresultaten blijkt dat plan leidt tot een stikstofdepositiebijdrage van maximaal:

- 0,29 mol/ha/jaar op het Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen;
- 0,09 mol/ha/jaar op de Natura 2000-gebieden Westduinpark & Wapendal;
- 0,07 mol/ha/jr op het Natura 2000-gebied Voornes Duin;

Aangezien de bijdrages onder de 1 mol/ha/jaar liggen en de grenswaarden van de betreffende Natura 2000-gebieden (9 december 2016) nog niet verlaagd zijn, behoeft geen melding te worden gedaan (woningbouw is geen meldingsplichtige activiteit), geen vergunningaanvraag te worden ingediend in het kader van de Wet natuurbescherming of is er geen verklaring van geen bedenkingen binnen een omgevingswetvergunning nodig als dit plan als project wordt gerealiseerd.

Beoordeling effect op Natura 2000-gebieden

De planbijdrage heeft geen significant negatief effect. Dat het gebruik van deze depositie- en ontwikkelingsruimte geen significant negatief effect heeft, volgt uit de passende beoordeling bij het PAS.

Het Programma Aanpak Stikstof 2015-2021 is, inclusief de ontwikkelingsruimte die binnen het programma beschikbaar is, in zijn geheel passend beoordeeld (Ministerie van EZ en Ministerie van I&M, januari 2015). De gebiedsanalyses die onderdeel uitmaken van het programma vormen de onderbouwing van de passende beoordeling op gebiedsniveau. In de gebiedsanalyse is voor elk Natura 2000-gebied onderbouwd dat tegen de achtergrond van (1) de ontwikkeling van de stikstofdepositie, (2) de effecten van de generieke brongerichte maatregelen en (3) de gebiedspecifieke herstelmaatregelen er in de stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden ontwikkelingsruimte beschikbaar is zonder dat de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden in gevaar komen.

In de gebiedsanalyses voor de stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden is onderbouwd dat het gebruik van de ontwikkelingsruimte niet leidt tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken van de te beschermen habitattypen en dat de leefgebieden van soorten niet in gevaar komen of dat een onevenredige vertraging of belemmering van het halen van de instandhoudingsdoelstellingen ontstaat. Door voor het project aanspraak te maken op de depositie- of ontwikkelingsruimte in het kader van het PAS kan derhalve uitgesloten worden dat het project leidt tot de aantasting van de natuurlijke kenmerken van de stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.

---

² Artikel 2 van de Regeling Programmatiese Aanpak Stikstof

Natuurtoets

Bestemmingsplan nieuwbouwlocatie 'Liermolen-Molensloot'

projectnummer 0410064.00

5 september 2017 revisie 02

BPD ontwikkeling B.V. Hoofdkantoor - Regio Zuid-West

5.3.3 Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Er bevindt zich geen NNN binnen het plangebied. Er is van directe aantasting van de NNN dan ook geen sprake. De meest nabijgelegen NNN-gebieden bevinden zich op een afstand van circa 610 meter van het plangebied. Op basis van de grote afstand tot het plangebied kunnen ook negatieve effecten op de natuurlijke kenmerken en waarden van het NNN als gevolg van een externe werking worden uitgesloten. Er is geen noodzaak tot het opstellen van een compensatieplan. Het NNN vormt dan ook geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

6 Bronnen

Bos, F.G., Bosveld, M.A., Groenendijk, D.G., Van Swaay, C.A.M. & Wynhoff, I., 2006. De dagvlinders van Nederland - verspreiding en bescherming. Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS Nederland, in samenwerking met De Vlinderstichting, Wageningen.

Creemers, R.C.M. en Delft, J.J.C.W. van (RAVON) (redactie), 2009. De Amfibieën en Reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna Deel 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Ministerie van EZ en ministerie van I&M, januari 2015. Deel II. Passende beoordeling over het programma aanpak stikstof 2015 – 2021. Definitief. Opgesteld door Dienst Landelijk Gebied in samenwerking met Tauw BV.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014a. Soortenstandaard Huismus Passer domesticus. Versie 2.0, december 2014.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014b. Soortenstandaard Gierzwaluw Apus apus. Versie 2.0, december 2014.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014c. Soortenstandaard Noordse woelmuis Microtus oeconomus arenicola. Versie 2.0, december 2014.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014d. Soortenstandaard Rugstreeppad Bufo calamita. Versie 2.0, december 2014.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014e. Soortenstandaard Bittervoorn Rhodeus amarus. Versie 2.0, december 2014.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014f. Soortenstandaard Kleine modderkruiper Cobitis taenia. Versie 2.0, december 2014.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2015. Kerkuil Tyto alba. Versie 2.0, januari 2015

Overig:

www.zoogdieratlas.nl

www.ravon.nl

www.telmee.nl

www.zoogdierverseniging.nl

www.naturalis.nl

www.vivara.nl

Natuurtoets

Bestemmingsplan nieuwbouwlocatie 'Liermolen-Molensloot'

projectnummer 0410064.00

5 september 2017 revisie 02

BPD ontwikkeling B.V. Hoofdkantoor - Regio Zuid-West

www.telmee.nl

www.vlindernet.nl

Natuurtoets

Bestemmingsplan nieuwbouwlocatie 'Liermolen-Molensloot'

projectnummer 0410064.00

5 september 2017 revisie 02

BPD ontwikkeling B.V. Hoofdkantoor - Regio Zuid-West

Bijlage

Natuurtoets

Bestemmingsplan nieuwbouwlocatie 'Liermolen-Molensloot'

projectnummer 0410064.00

5 september 2017 revisie 02

BPD ontwikkeling B.V. Hoofdkantoor - Regio Zuid-West

Bijlage I: Wettelijk kader

Een van de doelen van de Wnb is de bescherming van inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Hieronder wordt uitgelegd welke verbodsbepalingen gelden, welke vrijstellingen er gelden en op welke gronden ontheffingen kunnen worden aangevraagd.

Verbodsbepalingen soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die onder andere zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. In het tekstkader van deze Bijlage (zie volgende pagina) staan de artikelen uitgeschreven. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- soorten van de Vogelrichtlijn;
- soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
- 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora'), oftewel de Nationale soorten.

Voor soorten vallend onder bovenstaande beschermingsregimes geldt dat ze in principe niet (opzettelijk) gedood en verstoord mogen worden, ook verblijfplaatsen mogen niet vernietigd worden. Bij Vogelrichtlijnsoorten is opgenomen dat verstoring is toegestaan indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Dit geldt echter niet voor Habitatrichtlijnsoorten, inclusief bijlage I en II Bern en bijlage I Bonn (zie Tabel A van deze Bijlage voor de vogelsoorten en Tabel B van deze bijlage voor een uiteenzetting van soorten niet zijnde vogels). Voor de 'andere soorten' geldt dat verstoring is toegestaan. Soorten die zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb ('andere soorten') zijn opgenomen in tabel C en D van deze Bijlage.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming artikel 3.1, 3.5 en 3.10

Artikel 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10 Beschermingsregime andere soorten

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
  - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
  - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
  - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
  - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
  - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
  - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
  - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
  - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
  - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
  - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
  - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Natuurtoets

Bestemmingsplan nieuwbouwlocatie 'Liermolen-Molensloot'
 projectnummer 0410064.00
 5 september 2017 revisie 02
 BPD ontwikkeling B.V. Hoofdkantoor - Regio Zuid-West

Tabel A. Vogels die vallen onder artikel 3.5 (Bern bijlage II, Bonn bijlage I) én in Nederland broeden.

Info tabel: Ingekorte lijst van de vogelsoorten van de Conventie van Bern bijlage II. Deze lijst is ingekort door alleen die vogels op te nemen die volgens de Atlas van de Nederlandse Broedvogels (Nederlandse Fauna serie deel 5 uit 2002) en de Avifauna van Limburg (uit 2006) in Nederland broeden. Dwaalgasten en overwinteraars zijn derhalve niet vermeld.

Vogels		
Appelvink	Grote bonte specht	Purperreiger
Baardman	Grote gele kwikstaart	Putter
Beflijster	Grote karekiet	Ransuil
Bergeend	Grote stern	Rietgors
Bergfluitier	Grote zilverreiger	Rietzanger
Bijeneter	Havik	Rode wouw
Blauwborst	Heggenmus	Roerdomp
Blauwe kiekendief	Hop	Roodborst
Boerenwaluw	Huiszwaluw	Roodborsttapuit
Bontbekplevier	IJsvogel	Roodhalsfuut
Bonte strandloper	Kerkuil	Rouwkwikstaart
Bonte vliegenvanger	Klapekster	Sijs
Boomklever	Klein waterhoen	Slangenarend
Boomkruiper	Kleine barmsijs	Slechtvalk
Boompieper	Kleine bonte specht	Smelleken
Boomvalk	Kleine karekiet	Snor
Bosrietzanger	Kleine plevier	Sperwer
Bosruiter	Kleine zilverreiger	Spotvogel
Bosuul	Kleinst waterhoen	Sprinkhaanzanger
Braamsluiper	Kluut	Steenuil
Brandgans	Kneu	Steltkluut
Bruine kiekendief	Koereiger	Strandplevier
Buizerd	Koolmees	Taigaboomkruiper
Casarca	Kortsnavelboomkruiper	Tapuit
Cetti's zanger	Kraanvogel	Tijftjaf
Draaihals	Krekelzanger	Torenvalk
Duinpieper	Kruisbek	Tuinfluitier
Dwergmeeuw	Kuifmees	Velduil
Dwergstern	Kwak	Visarend
Engelse kwikstaart	Kwartelkoning	Visdief
Europese kanarie	Lepelaar	Vuurgoudhaan
Fitis	Matkop	Wespendief
Fluitier	Middelste bonte specht	Wielewaal
Geelgors	Nachtegaal	Winterkoning
Gekraagde roodstaart	Nachtzwaluw	Witbandkruisbek
Gele kwikstaart	Noordse stern	Witte kwikstaart
Geoorde fuut	Oehoe	Witwangstern
Glanskop	Oeverloper	Woudaap
Goudhaan	Oeverpieper	Zeearend
Grasmus	Oeverzwaluw	Zwarte mees
Graspieper	Ooievaar	Zwarte ooievaar
Graszanger	Orpheusspotvogel	Zwarte roodstaart
Grauwe kiekendief	Paapje	Zwarte specht
Grauwe klauwier	Pestvogel	Zwarte stern
Grauwe vliegenvanger	Pimpelmees	Zwarte wouw
Griël	Poelruiter	Zwartkop
Groene specht	Porseleinhoen	Zwartkopmeeuw
Groenling		

Natuurtoets

Bestemmingsplan nieuwbouwlocatie 'Liermolen-Molensloot'

projectnummer 0410064.00

5 september 2017 revisie 02

BPD ontwikkeling B.V. Hoofdkantoor - Regio Zuid-West

Tabel B. Soorten die vallen onder artikel 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV, Bern bijlage II, Bonn bijlage I).

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	boomkikker	Zoogdieren landzoogdieren	hamster
	geelbuikvuurpad		otter
	heikikker		bever
	kamsalamander		hazelmuis
	knoflookpad		lynx
	rugstreepad		noordse woelmuis
	vroedmeesterpad		wilde kat
Dagvlinders	poelkikker	Zoogdieren vleermuizen	wolf
	moerasparelmoervlinder		baardvleermuis
	apollovlinder		bechsteins vleermuis
	boszandoog		bosvleermuis
	donker pimperlblauwtje		brandts vleermuis
	grote vuurvlinder		franjestart
	pimperlblauwtje		gewone grootovleermuis
	tijmblauwtje		grijze grootovleermuis
Haften	zilverstreephooibeestje	grote hoefijzerneus	
	oeveraas	grote rosse vleermuis	
kevers	brede geelrandwaterroofkever	ingekorven vleermuis	
	gestreepte waterroofkever	kleine dwergvleermuis	
	juchtleerkever	kleine hoefijzerneus	
	vermiljoenkever	laatvlieger	
Libellen	mercuurwaterjuffer	meervleermuis	
	bronslibel	mopsvleermuis	
	gaffellibel	noordse vleermuis	
	gevlekte witsnuitlibel	rosse vleermuis	
	groene glazenmaker	ruige dwergvleermuis	
	noordse winterjuffer	tweekleurige vleermuis	
	oostelijke witsnuitlibel	vale vleermuis	
	rivierrombout	watervleermuis	
Nachtvlinders	sierlijke witsnuitlibel	gewone dwergvleermuis	
	tennisbloempijlstaart	walrus	
Reptielen	Dikkopschildpad, kemp's zee-schildpad, lederschildpad, soepschildpad	Bulrug, gewone vinvis bruinvis dwergpotvis	
	gladde slang	gestreepte dolfin	
	muurhagedis	gewone dolfin	
	zandhagedis	gewone spitsdolfijn	
Sporenplanten	geel schorpioenmos	Zoogdieren zeezoogdieren	grijze dolfin
	tonghaarmuts		kleine zwaardwalvis
	kleine vlotvaren		narwal
Vissen	steur	orka	
	houting	tuumelaar	
Weekdieren	bataafse stroommossel	witflankdolfijn, witsnuitdolfijn	
	platte schijfhoren	noordse vinvis, potvis	
Zaadplanten	liggende raket	butskop	
	drijvende waterweegbree	dwergvinvis	
	groenknolorchis	griend,	
	kruiwend moerasscherm	spitsdolfijn van gray	
	zomerschroeforchis	witte dolfin	

Natuurtoets

Bestemmingsplan nieuwbouwlocatie 'Liermolen-Molensloot'
 projectnummer 0410064.00
 5 september 2017 revisie 02
 BPD ontwikkeling B.V. Hoofdkantoor - Regio Zuid-West

Tabel C. "Overige Soorten" onderdeel A behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a.

Zoogdieren Aardmuis* Boommarter Bosmuis* Bunzing** Damhert Das Dwergmuis* Dwergspitsmuis* Edelhert Eekhoorn Egel* Eikelmuis Gewone bosspitsmuis* Gewone zeehond Grote bosmuis Grijs zeehond Haas* Hermelijn** Huisspitsmuis* Konijn* Molmuis Ondergrondse woelmuis* Ree* Rosse woelmuis* Steenmarter Tweekleurige bosspitsmuis* Veldmuis* Veldspitsmuis Vos*	Waterspitsmuis Wezel** Wild zwijn Woelrat* Amfibieën Alpenwatersalamander Bruine kikker* Gewone pad* Kleine watersalamander* Meerkikker* Middelste groene kikker* Vinpootsalamander Vuursalamander Reptielen Adder Hazelworm Levenbarende hagedis Ringslang Vissen Beekdonderpad Beekprik Elrits Europese rivierkreeft Gestippelde alver Grote modderkruiper Kwabaal Dagvlinders Aardbeivlinder Bosparelmoervlinder Bruin dikkopje Bruine eikenpage	Donker pimperlblauwtje Duinparelmoervlinder Gentiaanblauwtje Grote parelmoervlinder Grote vos Grote vuurvlinder Grote weerschijnvlinder Iepenpage Kleine heivlinder Kleine ijsvogelvlinder Kommavlinder Pimperlblauwtje Sleedoornpage Spiegeldikkopje Veenbesblauwtje Veenbesparelmoervlinder Veenhooibeestje Veldparelmoervlinder Zilveren maan Libellen Beekkrombout Bosbeekjuffer Donkere waterjuffer Gevlekte glanslibel Gewone bronlibel Hoogveenglanslibel Kempense heidelibel Speerwaterjuffer Kevers Vliegend hert

Soorten met een asterisk (*) zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen. Soorten met een dubbele asterisk (**) zijn in alle provincies, behalve Noord-Holland en Noord-Brabant, vrijgesteld. In Limburg is daarnaast de molmuis vrijgesteld, in Friesland de steenmarter en in Noord-Brabant het wild zwijn.

Tabel D. "Overige Soorten" onderdeel B behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c.

Planten Akkerboterbloem Akkerdoornzaad Akkerogentroost Beklierde ogentroost Berggamander Bergnactorchis Blaasvaren Blauw guichelheil Bokkenorchis Bosboterbloem Bosdravik Brave hendrik Brede wolfsmelk Breed wollegras Bruinrode wespenorchis Dennenorchis Dreps Echte gamander Franjementiaan Geelgroene wespenorchis Geplooid vrouwenmantel Getande veldsla Gevlekt zonneroosje Glad biggenkruid Gladde zegge	Groene nachtorchis Groensteel Groot spiegelklokje Grote bosaardbei Grote leeuwenklauw Honingorchis Kalkboterbloem Kalketrip Karthuiseranjer Karwijselie Kleine ereprijs Kleine Schorseneer Kleine wolfsmelk Kluwenklokje Knollathyrus Knolspirea Korensla Kranskarwij Kruiptijm Lange zonnedaaw Liggende ereprijs Moerasgamander Muurbloem Naakte lathyrus Naaldenkervel Pijlscheefkalk	Roggelelie Rood peperboompje Rozenkransje Ruw parelzaad Scherpkruid Schubvaren Schubzegge Smalle raai Spits havikskruid Steenbraam Stijve wolfsmelk Stofzaad Tengere distel Tengere veldmuur Trosgamander Veenbloembies Vliegenorchis Vroege ereprijs Wilde averuit Wilde ridderspoor Wilde weit Wolfskers Zandwolfsmelk Zinkviooltje Zweedse kornoelje

Natuurtoets

Bestemmingsplan nieuwbouwlocatie 'Liermolen-Molensloot'
projectnummer 0410064.00
5 september 2017 revisie 02
BPD ontwikkeling B.V. Hoofdkantoor - Regio Zuid-West

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 de zorgplicht opgenomen. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
  - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
  - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
  - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Vrijstellingen

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Wnb. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied en de provincie waarin de activiteit plaatsvindt. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

Provinciale Vrijstelling Nationale soorten ('andere soorten').

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. Het Rijk heeft ook een vrijstelling gemaakt voor projecten die vallen onder hun bevoegdheid (projecten van nationaal belang). Zoals ook te herleiden is uit de tabel (tabellen A en B), hangt het per provincie af welke soort is vrijgesteld van de verbodsbepalingen in artikel 3.10, ook de grond waarvoor een vrijstelling geldt kan ook variëren tussen provincies..

Indien de Nationale soorten niet zijn vrijgesteld en daarmee het voornemen de gestelde verboden in artikel 3.10 overtreedt, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Ontheffingen

Indien een soort niet onder een vrijstelling valt of niet gewerkt kan worden volgens een gedragscode, dient er een ontheffing te worden aangevraagd. Deze moet ingediend worden bij het bevoegd gezag. Dit is de provincie waarin de activiteit plaatsvindt.

Een ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan drie criteria:

1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
2. De activiteit leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding; en
3. Er is sprake van een in de wet genoemd belang.

In tabel E worden de belangen waaronder een ontheffing kan worden aangevraagd, opgesomd. Let daarbij op dat er voor Nationale soorten ('andere soorten') meer ontheffingsgronden beschikbaar zijn dan voor de beschermde soorten onder artikel 3.1 en 3.5. Indien de activiteit bestaat uit een ruimtelijke inrichting of ontwikkeling zou alleen een ontheffing afgegeven kunnen worden voor Nationale soorten. Mochten desondanks soorten uit de Vogel- en/of Habitatrichtlijn, Bern en Bonn voorkomen bij ruimtelijke ontwikkelingen, dan kunnen mitigerende maatregelen worden opgesteld. Er kan dan voor de zekerheid een ontheffing worden aangevraagd om de mitigerende maatregelen goed te keuren.

Tabel E. Ontheffingsgronden waarop een ontheffing verleend mag worden per categorie (artikel 3.1, 3.5 en 3.10).

Ontheffingsgronden		Artikel 3.1	Artikel 3.5	Artikel 3.10
		Soorten van de Vogelrichtlijn	Soorten van de Habitatrichtlijn, Bonn & Bern	Andere soorten
1	Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	X	X	X
2	Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	X	X	X
3	Opsomming van: volksgezondheid en openbare veiligheid	X	X	X
	veiligheid van luchtverkeer	X	Nee	X
	ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	X	X	X
	ter bescherming van Flora en Fauna	X	X	X
	voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	X	X	X
	dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	X	X
	ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	X
schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud, algemeen belang	Nee	Nee	3.10 2a-g	

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor Nationale soorten ('andere soorten') welke zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen geldt een vrijstelling. Dit betekent dat u geen ontheffing van de Wet natuurbescherming hoeft aan te vragen, maar u wel de zorgplicht moet nakomen. Voor Nationale soorten die niet zijn vrijgesteld, dient u een ontheffing beschermde soorten aan te vragen of te werken conform een gedragscode.

Voor soorten van de Vogel- en Habitatrichtlijn, Conventie van Bern en Conventie van Bonn geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden. Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. Het bevoegd gezag zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Overgangsrecht

In het Besluit natuurbescherming is opgenomen dat de ontheffingen afgegeven onder het oude recht, gelden als ontheffingen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften, beperkingen en voorwaarden gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Op het tijdstip van inwerkingtreding van de Wnb zullen de onafgeronde ontheffing aanvragen, ingediend vóór inwerkingtreding, conform de nieuwe wet worden behandeld. Ontheffing aanvragen van voor de inwerkingtreding zullen worden afgehandeld door RVO. Aanvragen die later ingediend worden zullen afgehandeld worden door de provincies (of het Rijk).

De gedragscodes worden verlengd tot het moment van in werking treden van de Wet natuurbescherming en de nieuwe gedragscodes definitief zijn goedgekeurd.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De nieuwe naam voor de ecologische hoofdstructuur (EHS), het natuurnetwerk Nederland (NNN). De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). In 2013 is het natuurbeleid gedecentraliseerd naar de provincies. In hetzelfde jaar hebben de twaalf provincies met de staatssecretaris van het ministerie van EZ definitieve afspraken gemaakt in het Natuurpact. In 2014 werd de term 'EHS' vervangen door 'NNN'.

Dit beleid blijkt noodzakelijk te zijn doordat de Nederlandse natuur steeds meer onder druk staat, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het natuurnetwerk Nederland (NNN).

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering. De doelstelling van het Natuurpact is om 80.000 hectare nieuwe natuur in te richten vóór 2027.

Natura 2000-gebieden

In de Wnb zijn bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. De Europese richtlijnen verplichten de lidstaten gebieden aan te wijzen met speciale beschermingszones (de Natura 2000-gebieden). Het doel hiervan is om de aangewezen habitattypes en habitats van soorten in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen.

De lidstaten moeten maatregelen treffen om de kwaliteit van deze habitats en habitats van soorten niet te laten verslechteren of te voorkomen dat er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Natuurtoets

Bestemmingsplan nieuwbouwlocatie 'Liermolen-Molensloot'
projectnummer 0410064.00
5 september 2017 revisie 02
BPD ontwikkeling B.V. Hoofdkantoor - Regio Zuid-West

Bestaand gebruik

Voor handelingen die op 31 maart 2010 bekend waren bij het gevoegd gezag en die sinds deze datum niet meer in betekenende mate zijn gewijzigd is het niet meer noodzakelijk om een vergunning aan te vragen. Deze datum kan van een later tijdstip zijn indien een Natura 2000-gebied na 31 maart 2010 is aangewezen als beschermd gebied. Zie ook artikel 2.9 lid 2.

Overgangsrecht

In de Wnb (artikel 9.4) is opgenomen dat de vergunningen afgegeven onder het oude recht, gelden als vergunningen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Beschermde Natuurmonumenten hebben vanaf inwerkingtreding van de Wnb niet langer een beschermde status. Daardoor zijn deze gebieden alleen nog ruimtelijk beschermd (Barro, bestemmingsplannen).

Het volgende schema toont de vergunningprocedure in het kader van de Wet natuurbescherming. Een Voortoets geeft aan of er wel of geen (negatieve) negatieve effecten zijn te verwachten. Zijn er geen negatieve effecten te verwachten, dan hoeft er geen vergunning beschermde gebieden aangevraagd te worden. Indien er kans is op negatieve effecten, kan een habitattoets een verdiepingsslag geven om aan te tonen hoe groot deze negatieve effecten zijn. Mocht er kans zijn op significant negatieve effecten, is het mogelijk om een ADC-toets uit te voeren. Wordt er voldaan aan de eisen, dan kan er een vergunning worden afgegeven met voorschriften en beperkingen.

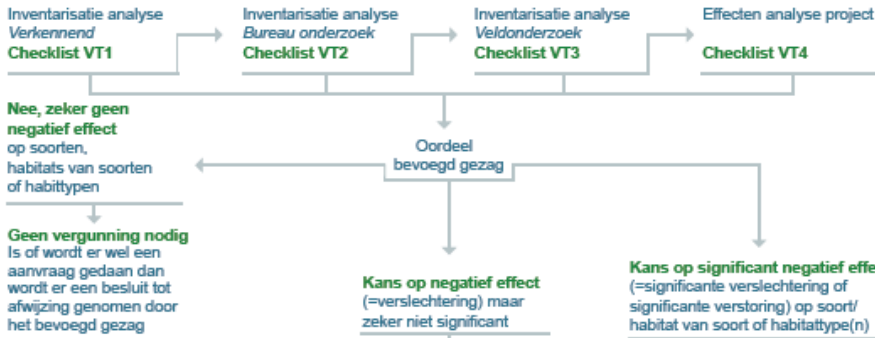
Natuurtoets

Bestemmingsplan nieuwbouwlocatie 'Liermolen-Molensloot'
projectnummer 0410064.00
5 september 2017 revisie 02
BPD ontwikkeling B.V. Hoofdkantoor - Regio Zuid-West

VOORTOETS

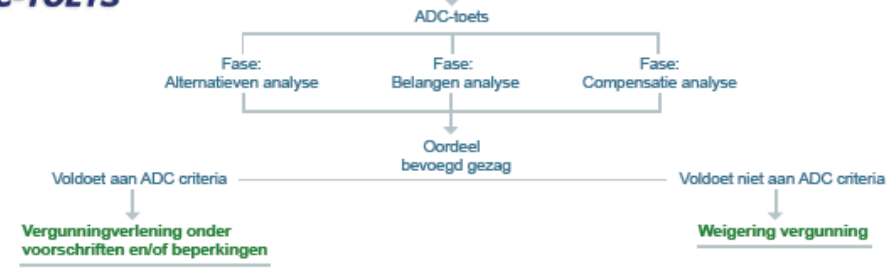
INVENTARISATIE VOORTOETS: De voortoets is niet verplicht maar wel verstandig om uit te voeren. Alle fasen VT1 t/m VT4 kunnen onderdeel zijn van de voortoets. Het kan ook zijn dat al na fase VT1 de effecten bekend zijn. Het bevoegd gezag moet die conclusie trekken.

HABITATTOETS

ADC-TOETS

Natuurtoets

Bestemmingsplan nieuwbouwlocatie 'Liermolen-Molensloot'

projectnummer 0410064.00

5 september 2017 revisie 02

BPD ontwikkeling B.V. Hoofdkantoor - Regio Zuid-West

Bijlage II: Stikstofdepositieonderzoek

- Memo met uitgangspunten en resultaten
- Aeries-berekening

Bestemmingsplan Liermolen en Molensloot

Onderzoek stikstofdepositie

projectnummer 410064
concept
30 maart 2017

Bestemmingsplan Liermolen en Molensloot

Onderzoek stikstofdepositie

projectnummer 410064

concept revisie 01
30 maart 2017

Auteurs

Rik Zegers

Opdrachtgever

BPD ontwikkeling B.V. Hoofdkantoor - Regio Zuid-West
Postbus 75
2600 AB Delft

datum vrijgave	beschrijving revisie 01	goedkeuring	vrijgave
	Concept	S. Hammink	J. Officier

Inhoudsopgave

		Blz.
1	Inleiding	1
2	Wettelijk kader	3
3	Onderzoek	4
3.1	Effecten verkeersemisies en afbakening	4
3.2	Emissies uit woningen	6
3.3	Berekeningsresultaten	6
4	Conclusie	8

Bijlage 1: AERIUS-berekening

1 Inleiding

BPD Ontwikkeling tezamen met de gemeente Westland zijn voornemens om de nieuwbouwlocatie 'Liermolen-Molensloot' in De Lier te ontwikkelen. Het gebied bestaat uit twee deelgebieden, te weten Liermolen (fase 1) met circa 370 woningen en Molensloot (fase 2) met circa 470 woningen. De ligging van de twee deelgebieden is weergegeven in figuur 1.1.

Figuur 1.11 Ligging van de woningbouwlocaties Liermolen en Molensloot

Als gevolg van het plan treden er stikstofemissies op ten gevolge van verwarming en verblijf in de woningen en gaan er veranderingen optreden in de verkeerssituatie in en rond het plangebied. Deze veranderingen in de verkeerssituatie hebben ook veranderingen in stikstofemissies tot gevolg. De emissies ten gevolge van de woningen en het verkeer leiden mogelijk tot effecten op natuurgebieden in de omgeving.

In het kader van het bestemmingsplan, is de voorgenomen activiteit getoetst aan de Wet natuurbescherming. Ten behoeve van het bestemmingsplan is derhalve een stikstofdepositie-onderzoek uitgevoerd.

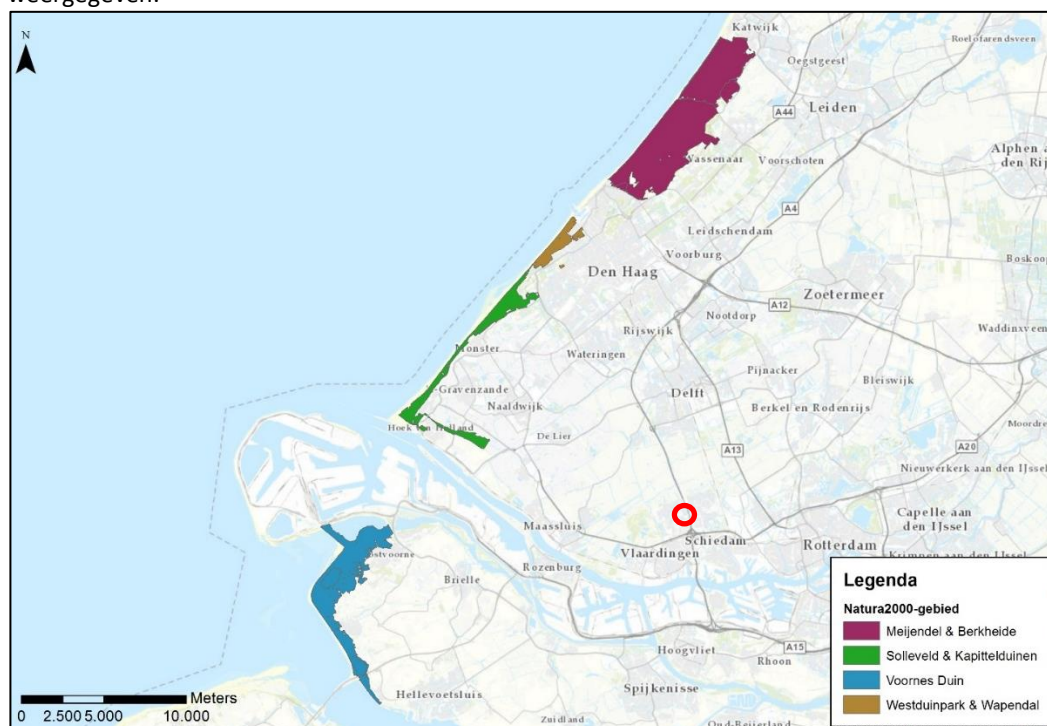
Omdat het bestemmingsplan één project mogelijk maakt kan het voorliggend document ook gebruikt worden in relatie tot art. 2.7 tweede lid van de Wet natuurbescherming.

Het plangebied bevindt zich op een afstand van ca. 4,5 kilometer vanaf het Natura 2000-gebied 'Solleveld & Kapittelduinen'. Op basis van de aard van het plan in combinatie met de afstand tot het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied zijn effecten als ruimtebeslag, versnippering, verdroging, verontreiniging of versturende effecten (geluid, licht en trillingen) uitgesloten. De enige factor met een mogelijk effect op het Natura 2000-gebied is stikstofdepositie. Dit treedt op als gevolg van de uitstoot (emissie) van het verkeer. Bij de instandhouding van de aanwezige habitattypen speelt stikstofdepositie een rol. Door de schrale grond zijn duingebieden gevoelig voor stikstof (zie tabel 1.1).

Tabel 1.1: Overzicht KDW voor de habitattypen en voor de habitaatsoort (Provincie Zuid-Holland, 2015) waarvoor het Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen zijn aangewezen.

Code	Habitatype	KDW (mol/ha/jr)	Gevoeligheid
Habitattypen			
H2120	Witte duinen	1429	gevoelig
H2130A	*Grijze duinen (kalkrijk)	1071	zeer gevoelig
H2130B	*Grijze duinen (kalkarm)	714	zeer gevoelig
H2150	Duinheide met struikhei	1071	zeer gevoelig
H2160	Duindoornstruwelen	2000	gevoelig
H2180Abe	Duinbossen (droog) - berken-eikenbos	1071	zeer gevoelig
H2180 A0	Duinbossen (droog) – overig	1429	gevoelig
H2180C	Duinbossen (binnenduinstrand)	1786	gevoelig
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	1429	gevoelig
H2190D	Vochtige Duinvalleien (hoge moerasplanten)	> 2400	niet gevoelig
Habitatsoorten			
H1014	Nauwe korfslak	1643 (lg 12) en 2000 (H2160)	N leidt niet tot aantasting leefgebied

Voor de Natura 2000-gebieden Solleveld & Kapittelduinen, Westduinpark & Wapendal, Voornes Duin en Mijendal & Berkheide zijn berekeningen uitgevoerd teneinde de stikstofdepositie als gevolg van de woningbouwlocaties Liermolen en Molensloot op deze gebieden te bepalen. In figuur 1.2 is de ligging van het plangebied ten opzichte van de Natura 2000-gebieden weergegeven.

Figuur 1.2: Ligging Natura 2000-gebied (plangebied roodomrand)

In de voorliggende rapport is het onderzoek beschreven en zijn de resultaten weergegeven.

2 Wettelijk kader

De bescherming van bijzondere natuurgebieden (Natura 2000) in Nederland is opgenomen in de Wet natuurbescherming. Op grond van deze wet is vergunning benodigd indien een project de kwaliteit van de beschermde habitats en de habitats van soorten in het betreffende Natura 2000-gebied kan verslechteren.

Voorafgaand aan de Wet natuurbescherming is op 1 juli 2015 de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) in werking getreden. Het bijbehorende programma "programma aanpak stikstof" is tevens van kracht geworden waardoor vergunningverlening in het kader van de Wet natuurbescherming voor het aspect stikstof is vereenvoudigd.

In het Programma Aanpak Stikstof werken overheden en maatschappelijke partners samen om de stikstofuitstoot te verminderen en daarmee ook economische ontwikkelingen mogelijk te maken. Door middel van brongerichte maatregelen wordt een (extra) daling van de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden bereikt. Een deel van de daling van de stikstofdepositie komt beschikbaar als depositieruimte voor economische ontwikkelingen. Het overige deel komt ten goede aan de natuur waardoor gewaarborgd is dat de Natura 2000-doelen worden gehaald.

De beschikbaar komende depositieruimte heeft het mogelijk gemaakt om de in de Wet natuurbescherming opgenomen vergunningplicht enigszins te verlichten. Als de maximale bijdrage van een project aan de stikstofdepositie op een voor stikstofgevoelig habitattype binnen een Natura 2000-gebied lager is dan de grenswaarde, kan in de regel volstaan worden met een melding. De grenswaarde bedraagt in de meeste gebieden 1 mol/ha/jaar.

Om voor een activiteit de toename van de stikstofdepositie op een stikstofgevoelig habitattype te berekenen is het rekeninstrument AERIUS Calculator verplicht gesteld. Aan de hand van de resultaten van een berekening met AERIUS kan bepaald worden welke vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk zijn. De provincies hanteren daarbij de beleidsregel dat aan een project of andere handeling bij een toestemmingsbesluit niet meer dan 3 mol stikstof per hectare per jaar aan ontwikkelingsruimte wordt toegedeeld per PAS-programmaperiode.

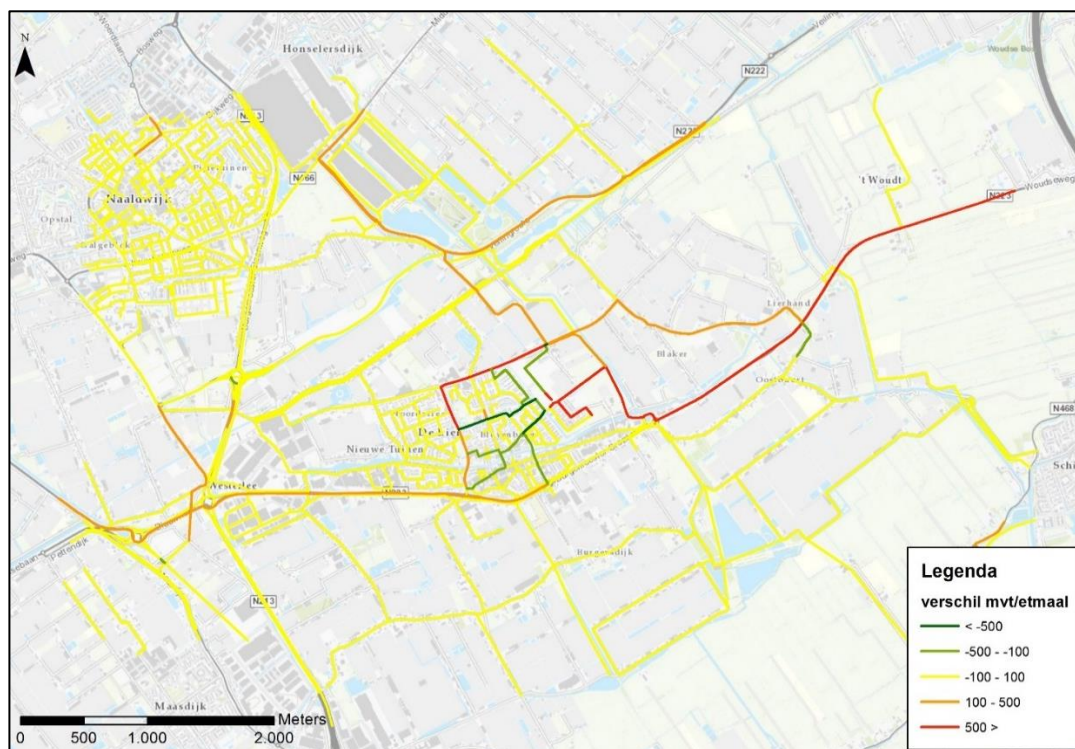
3 Onderzoek

3.1 Effecten verkeersemisies en afbakening

De ontwikkeling leidt tot een verandering van de verkeersstromen op de wegen in de omgeving van het plangebied. Ten behoeve van dit stikstofdepositie-onderzoek zijn alle wegvakken meegenomen, die een toename als gevolg van de ontwikkeling hebben van meer dan 100 mvt/etmaal.

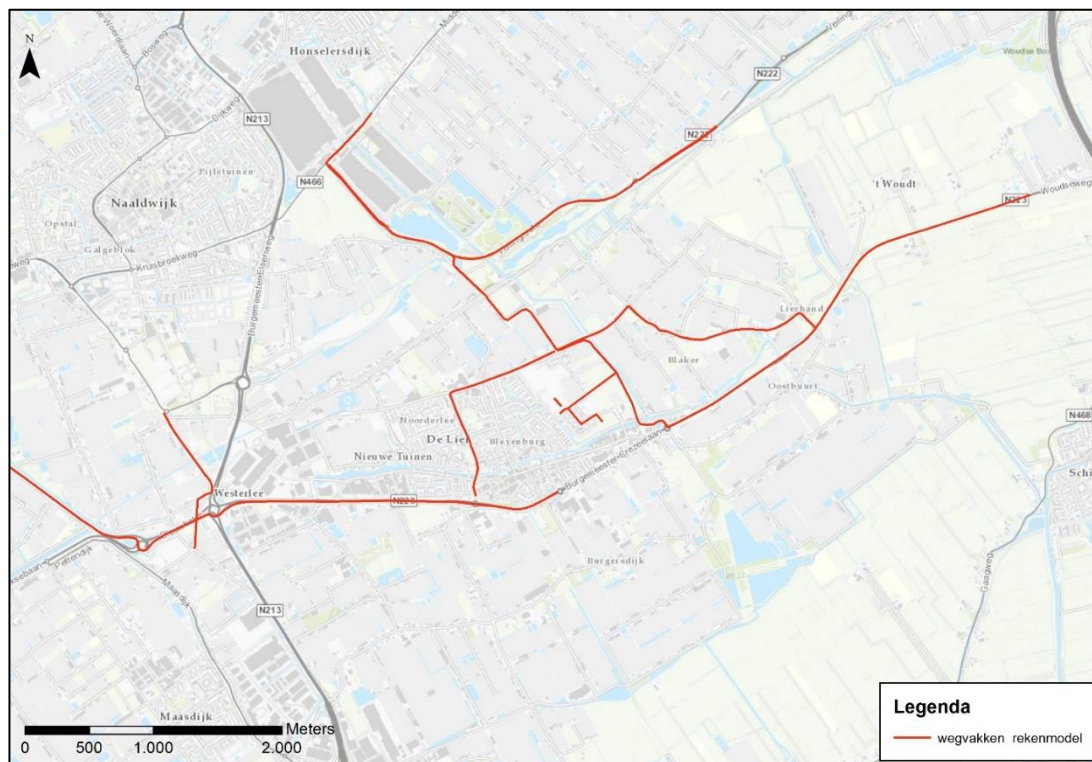
Door Goudappel Coffeng zijn verkeersgegevens aangeleverd voor de autonome situatie en de plansituatie voor het jaar 2030. Deze verkeersintensiteiten zijn in dit onderzoek gebruikt voor 2017 (jaar van besluitvorming). Aangezien normaliter sprake is van een jaarlijkse groei van het verkeer, is het rekenen met de intensiteiten voor 2030 als worstcase te beschouwen. Er mag immers verwacht worden dat de daadwerkelijke intensiteiten in met name 2017 een stuk lager zullen zijn. In de verkeersgegevens voor zowel de autonome situatie als de plansituatie is de nieuw aan te leggen Oostelijke Randweg meegenomen.

Uit de verschilplot ten behoeve van de afbakening blijkt dat een logisch patroon van toe- en afnames is te zien (zie figuur 3.1). Duidelijk is te zien dat het verkeer ten gevolge van het plan op de Oostelijke Randweg en een aantal aansluitende wegen toeneemt en dat op grotere afstand het effect van het plan kleiner wordt.

Figuur 3.1: verschilplot 2030

In figuur 3.2 zijn alle in het gehanteerde rekenmodel opgenomen wegvakken inzichtelijk gemaakt. Dit zijn de wegvakken met een toename als gevolg van de ontwikkeling van meer dan 100 mvt/etmaal. Voor deze wegvakken is alleen de toename in intensiteit tussen plan en autonoom gemodelleerd

Figuur 3.2: Wegvakken rekenmodel

In tabel 3.1 is een overzicht gegeven van de hoogste planbijdrage op een aantal wegen die betrokken zijn in dit onderzoek.

Tabel 3.1: planbijdrage in etmaalintensiteiten (mvt/etmaal)

Wegvak	Lichte motorvoertuigen	Middelzware motorvoertuigen	Zware motorvoertuigen
Molensloot wegen	5.800	137	26
Oostelijke Randweg	1.706	71	14
Oude Liermolenweg	1.513	70	13
Markenborgh	1.241	39	7
Veilingweg	1.007	9	2
Sportlaan	930	8	2
Burgemeester Elsenweg	727	29	4
Woudseweg	727	29	4
Zijtwende	487	29	4
Burg van der Goeslaan	487	29	4

In de aangeleverde verkeersgegevens is per wegvak ook aangegeven of sprake is van stagnatie door middel van een stagnatiepercentage. Dit percentage geeft aan hoeveel motorvoertuigen op

een jaargemiddelde weekdag te maken hebben met stagnatie en daarmee leiden tot een hogere emissie dan bij doorstromend verkeer. In de berekening is deze stagnatie ook meegenomen door het stagnatiepercentage in te voeren.

3.2 Emissies uit woningen

Binnen het plangebied worden de volgende koopwoningen gerealiseerd:

- Liermolen (fase 1) circa 370 woningen
- Molensloot (fase20) circa 470 woningen

Emissies cv-ketels

Voor alle woningen zijn cv-ketels als oppervlakte bron gemodelleerd. Hierbij is aansluiting gezocht bij de defaultwaarden van Aerius . Aangezien in dit stadium van de planvorming nog niet bekend is welke typen woningen zullen worden gebouwd is gerekend met het woningtype 'vrijstaande woning. Dit woningtype heeft de hoogste emissie. Door te rekenen met dit type woning, wordt uitgegaan van een worst-case scenario

Emissie afkomstig van menselijke aanwezigheid (ammoniak)

Als gevolg van menselijke aanwezigheid binnen het plangebied is er sprake van een emissie van ammoniak. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan emissie als gevolg van transpiratie. In dit onderzoek is rekening gehouden met deze emissie. Per woning is zodoende gerekend met 0,5 kg NH₃.

ONDERZOEKJAREN

Het onderzoekjaar is 2017. Dit is het verwachte jaar van vaststelling van het bestemmingsplan.

Situaties

De volgende situaties zijn voor de Natura 2000-gebieden doorgerekend:

- 2017 plan

3.3 Berekeningsresultaten

De berekeningen zijn uitgevoerd met AERIUS Calculator versie 2016. De invoergegevens en resultaten van de berekening voor de plansituatie zijn opgenomen in de bijlage bij deze rapportage met kenmerk: *AERIUS_bijlage_20170330120026_S2D9dmUH2Uos.pdf*.

In onderstaande tabel zijn de hoogst berekende waarden per Natura 2000-gebied weergegeven

Tabel 3.2: Rekenresultaten AERIUS Calculator (Natura 2000-gebieden)

Natura 2000-gebied	Maximale depositie	Maximaal Benodigde ontwikkelingsruimte
	[mol/ha/jaar]	[mol/ha/jaar]
Solleveld & Kapittelduinen	0,29	0,29
Westduinpark & Wapendal	0,09	0,08
Voornes Duin	0,07	0,06

Uit de resultaten blijkt dat in het Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen de hoogst berekende waarde 0,29 mol/ha/jaar is. Deze maximaal berekende depositie is lager dan de

grenswaarde voor vergunningen (<1 mol/ha/jaar), maar hoger dan de drempelwaarde voor het doen van een melding (0,05 mol/ha/jaar). Wanneer het project, wat mogelijk gemaakt wordt door het bestemmingsplan wordt getoetst aan de Wet natuurbescherming dan leidt het resultaat van de berekening tot een meldingsplicht. Uit de groene vinkjes in het pdf-bestand met de rekenresultaten (zie de bijlage) blijkt, dat voor alle Natura 2000-gebieden geldt, dat er momenteel voldoende ontwikkelingsruimte beschikbaar is

4 Conclusie

Voor de nieuwbouwlocaties Liermolen en Molensloot is een stikstofdepositieberekening uitgevoerd. Uit de berekeningen blijkt, dat de maximaal berekende depositie lager is dan de grenswaarde voor vergunningen (<1 mol/ha/jaar), maar hoger dan de drempelwaarde voor het doen van een melding (0,05 mol/ha/jaar). Wanneer het project/de projecten, wat mogelijk gemaakt wordt door het bestemmingsplan wordt getoetst aan de Wet natuurbescherming dan leidt het resultaat van de berekening tot een meldingsplicht. Uit de groene vinkjes in het pdf-bestand met de rekenresultaten (zie de bijlage) blijkt, dat voor alle Natura 2000-gebieden geldt, dat er momenteel voldoende ontwikkelingsruimte beschikbaar is. In dit kader kan ook worden opgemerkt dat ten aanzien van de beleidstoets (de toetsing aan 3,0 mol/ha/jaar), wordt voldaan.

Bijlage 1: AERIUS-berekening

AERIUS_bijlage_20170330120026_S2D9dmUH2Uos.pdf

Bijlage 1: AERIUS-berekening

AERIUS CALCULATOR

Dit document bevat resultaten van een stikstofdepositieberekening met AERIUS Calculator. U dient dit document te gebruiken ter onderbouwing van een vergunningaanvraag in het kader van de Wet natuurbescherming.

De resultaten geven de stikstofeffecten van deze activiteit weer voor Natura 2000-gebieden. AERIUS Calculator maakt enkel voor de PAS-gebieden inzichtelijk welke stikstofgevoelige habitattypen er voor komen en op welke hiervan een effect is. Op basis hiervan is aangegeven voor hoeveel hectares ontwikkelingsruimte benodigd is.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH_3) en stikstofoxide (NO_x), of één van beide. Hiermee is de depositie van de activiteit berekend en uitgewerkt.

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in de Calculator.

Berekening plan

- ▶ Kenmerken
- ▶ Emissie
- ▶ Depositie natuurgebieden
- ▶ Depositie habitattypen

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: www.aerius.nl en pas.naturazoo.nl.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
gemeente Westland	Stokdijkkade 2, 2671 GW Naaldwijk

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk
Liermolen_Molensloot	S2D9dmUH2Uos
Datum berekening	Rekenjaar
30 maart 2017, 12:03	2017

Totale emissie

	Situatie 1
NOx	4.615,38 kg/j
NH ₃	537,13 kg/j

Depositie

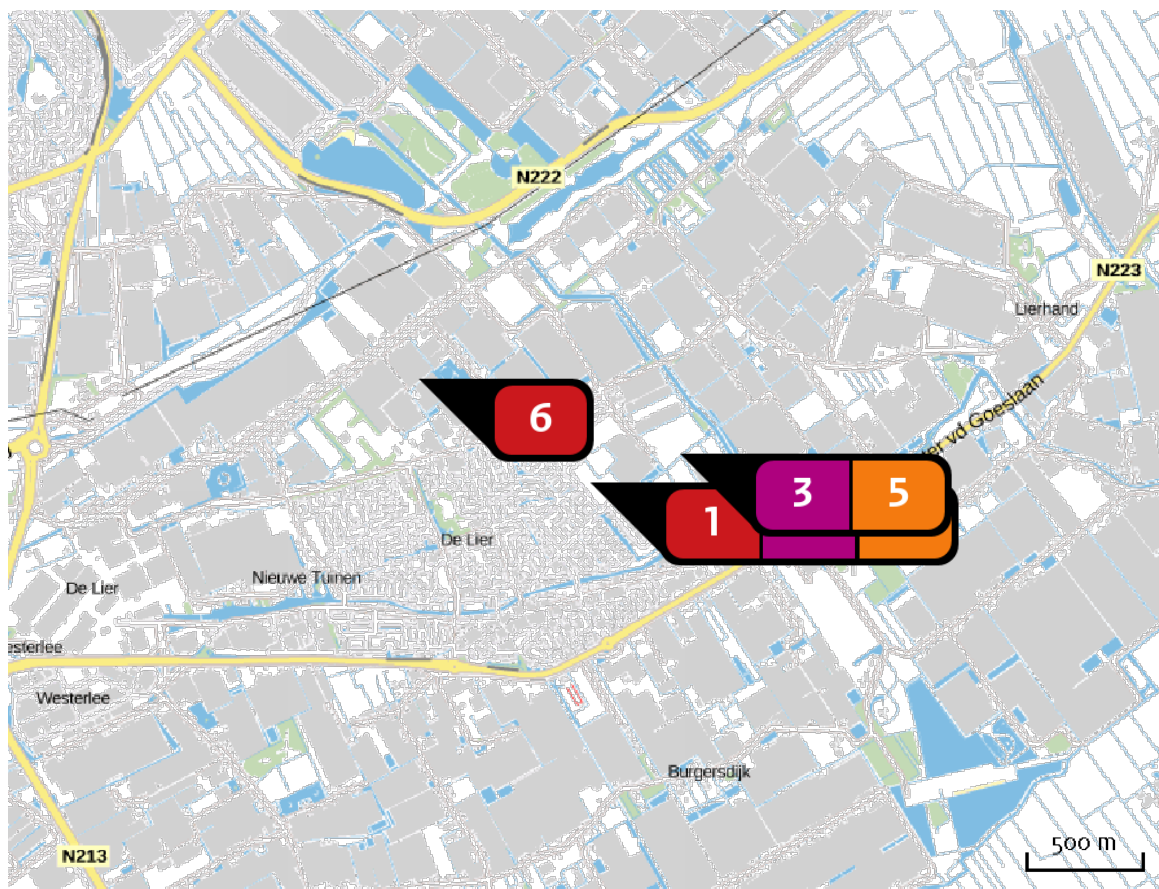
Hectare met
hoogste project-
bijdrage (mol/ha/j)

Natuurgebied	Provincie
Solleveld & Kapittelduinen	Zuid-Holland
Situatie 1	
0,29	

Toelichting

plansituatie

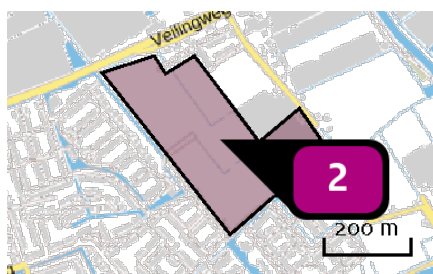
Locatie plan

Emissie (per bron) plan

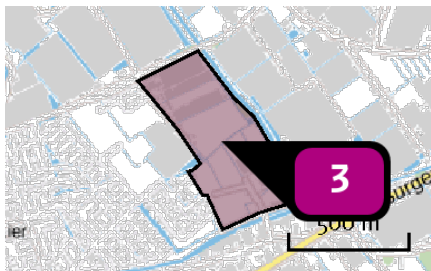

Naam
 Locatie (X,Y) 77117, 443944
 NOx 959,24 kg/j
 NH3 54,15 kg/j

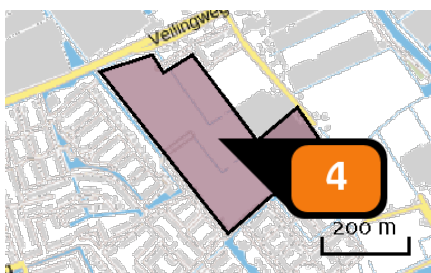
Naam Bron 2
 Locatie (X,Y) 77201, 444216
 NOx 1.121,24 kg/j

Sector	Categorie	Omschrijving	Eenheden	Stof	Emissie
	Woningen (nieuwbouw): Vrijstaande woning	Liermolen	370,0	NOx	1.121,24 kg/j

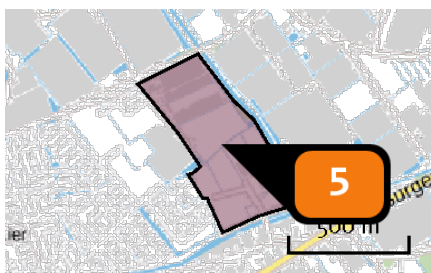

Naam **Bron 3**
 Locatie (X,Y) **77563, 444247**
 NOx **1.424,28 kg/j**

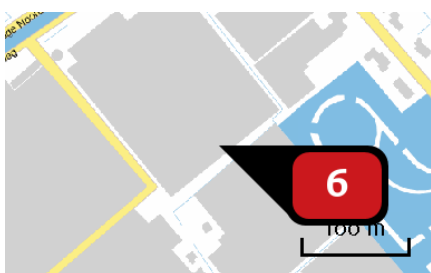
Sector	Categorie	Omschrijving	Eenheden	Stof	Emissie
	Woningen (nieuwbouw): Vrijstaande woning	Molensloot	470,0	NOx	1.424,28 kg/j

Naam **Bron 2**
 Locatie (X,Y) **77201, 444216**
 Uitstoothoogte **1,0 m**
 Oppervlakte **9,6 ha**
 Spreiding **0,5 m**
 Warmteinhoud **0,000 MW**
 Temporele variatie **Continue emissie**
 NH3 **185,00 kg/j**

Naam **Bron 3**
 Locatie (X,Y) **77563, 444247**
 Uitstoothoogte **1,0 m**
 Oppervlakte **22,1 ha**
 Spreiding **0,5 m**
 Warmteinhoud **0,000 MW**
 Temporele variatie **Continue emissie**
 NH3 **235,00 kg/j**

Naam **Bron 6**
 Locatie (X,Y) **76438, 444570**
 NOx **1.110,61 kg/j**
 NH3 **62,98 kg/j**

Deposities
natuur-
gebieden

 Hoogste projectbijdrage (Solleveld & Kapittelduinen)
  Hoogste projectbijdrage per natuurgebied

 Habitatrictlijn
 Vogelrichtlijn
 Habitatrictlijn, Vogelrichtlijn

Depositie PAS-
gebieden

Natuurgebied	Hoogste depositie (mol/ha/j)	Overschrij- ding KDW	Ontwikkelingsruimte	
			max. benodigd (mol/ha/j)	beschikbaar?
Solleveld & Kapittelduinen	0,29	●	0,29	✓
Westduinpark & Wapendal	0,08	●	0,08	✓
Voornes Duin	0,06	●	0,06	✓

- Geen overschrijding*
- Wel overschrijding
- Ontwikkelingsruimte beschikbaar**
- Geen ontwikkelingsruimte beschikbaar
- Voor het desbetreffende gebied vind er geen relevante depositie plaats op OR-relevante hexagonen. Het concept wel of niet ontwikkelingsruimte beschikbaar (groen vinkje of rood kruis) is dus niet van toepassing

* Deze uitkomst wordt niet meegenomen in de toetsing aan de Wnb. Bij de toetsing aan de Wnb gaat het om de relevante hexagonen waarvoor ontwikkelingsruimte is gereserveerd.

** Bij beoordeling van een vergunningaanvraag in het kader van de Wnb wordt vastgesteld of er voldoende ontwikkelingsruimte beschikbaar is en of dat significante verslechtering uitgesloten kan worden.

Depositie per
habitatype Solleveld & Kapittelduinen

Habitatype	Hoogste depositie (mol/ha/j)	Overschrij- ding KDW	Ontwikkelingsruimte max. benodigd (mol/ha/j)	beschikbaar?
H218oAo Duinbossen (droog), overig	0,29	●	0,29	✓
H218oC Duinbossen (binnenduinrand)	0,29	●	0,29	✓
H2150 Duinheiden met struikhei	0,09	●	0,09	✓
H218oAbe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,09	●	0,09	✓
H2130B Griuze duinen (kalkarm)	0,09	●	0,09	✓
H2160 Duindoornstruwelen	0,08	●	0,08	✓
H2130A Griuze duinen (kalkrijk)	0,08	●	0,08	✓
Lg12 Zoom, mantel en droog struweel van de duinen	0,08	●	0,08	✓
H219oAe Vochtige duinvalleien (open water), (matig) eutrofe vormen	0,07	○	0,07	✓
H2120 Witte duinen	>0,05	●	>0,05	✓

Westduinpark & Wapendal

Habitattype	Hoogste depositie (mol/ha/j)	Overschrijding KDW	Ontwikkelingsruimte max. benodigd (mol/ha/j)	Ontwikkelingsruimte beschikbaar?
H2130B Griuze duinen (kalkarm)	0,08	●	0,08	✓
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,08	●	0,08	✓
H2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,08	●	0,08	✓
H2150 Duinheiden met struikhei	0,08	●	0,08	✓
H2180Ao Duinbossen (droog), overig	0,08	●	0,08	✓
H2130A Griuze duinen (kalkrijk)	0,07	●	0,07	✓
H2160 Duindoornstruwelen	0,07	●	0,07	✓
H2120 Witte duinen	0,06	●	0,06	✓

Voornes Duin

Habitattype	Hoogste depositie (mol/ha/j)	Overschrijding KDW	Ontwikkelingsruimte max. benodigd (mol/ha/j)	Ontwikkelingsruimte beschikbaar?
H2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,06	●	0,06	✓
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,06	●	0,06	✓
Lg12 Zoom, mantel en droog struweel van de duinen	0,06	●	0,06	✓
H2130A Griuze duinen (kalkrijk)	0,06	●	0,06	✓
H2180B Duinbossen (vochtig)	0,06	○	0,06	✓

- Geen overschrijding*
- Wel overschrijding
- Ontwikkelingsruimte beschikbaar**
- Geen ontwikkelingsruimte beschikbaar
- Voor het desbetreffende gebied vind er geen relevante depositie plaats op OR-relevante hexagonen. Het concept wel of niet ontwikkelingsruimte beschikbaar (groen vinkje of rood kruis) is dus niet van toepassing

* Deze uitkomst wordt niet meegenomen in de toetsing aan de Wnb. Bij de toetsing aan de Wnb gaat het om de relevante hexagonen waarvoor ontwikkelingsruimte is gereserveerd.

** Bij beoordeling van een vergunningaanvraag in het kader van de Wnb wordt vastgesteld of er voldoende ontwikkelingsruimte beschikbaar is en of dat significante verslechtering uitgesloten kan worden.

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden verleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS versie 2016_20170324_a9b5d9a5ef

Database versie 2016_20170301_feb336c45f

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:

<https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2015-handboek-o>

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Zutphenseweg 31D
7418 AH DEVENTER
Postbus 321
7400 AH DEVENTER
T. 06 22 99 03 12
E. info.nl@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2017

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.